

ΕΡΕΥΝΑ

Ανδριανού Γκουρμπάτση
Αντιστράτηγου – Υπαρχηγού ΠΣ, ε.α, Νομικού
Ειδικού Ερευνητή – Δικαστικού Πραγματογνώμονα
Διερεύνησης Εγκλημάτων Εμπρησμού

**Οι φονικές και καταστρεπτικές πυρκαγιές στην Ελλάδα
(1980 - 2020)**

Αθήνα, Ιούλιος 2021

1. Εισαγωγή

Η σημασία του δάσους για τον άνθρωπο είναι ιδιαίτερα σημαντική και παγκοίμως γνωστή. Τα οφέλη που παρέχει στον άνθρωπο είναι πάρα πολλά. Άλλα άμεσα και άλλα έμμεσα. Στα άμεσα περιλαμβάνονται οι πρώτες ύλες που παράγονται από το δάσος, όπως η ξυλεία και οι πολλές χρήσεις του, ενώ στα έμμεσα στηρίζεται η ίδια η ζωή του ανθρώπου., αφού αυτό επηρεάζει τον κύκλο του οξυγόνου, το οποίο παράγει καθώς και τον κύκλο του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, το οποίο και δεσμεύει στη βιομάζα του.

Στόχος της εργασίας αυτής είναι η διαπίστωση και διερεύνηση των πυρκαγιών της Ελλάδας και η διαχρονική εξέλιξή τους μέσω της συγκριτικής μελέτης τους, με χρονικές παραμέτρους, ώστε να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για ερευνητική και επιχειρησιακή χρήση από τους εμπλεκόμενους με την πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών φορείς, που είναι το ΠΣ και η Δασική Υπηρεσία.

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν σήμερα το πιο γνωστό κοινό και ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα δάση μας και το φυσικό περιβάλλον. Πάνω από το 10% της έκτασης της χώρας καλύπτεται από άγονες και βραχώδεις εκτάσεις, ως αποτέλεσμα διαδοχικών πυρκαγιών. Τα δάση αποτελούν τη φυσική μας ασπίδα έναντι των πλημμυρών, της διάβρωσης του εδάφους και της κλιματικής κρίσης, ενώ είναι οι πνεύμονες Γης και ανθρώπου. Είναι η υγεία μας, η ίδια μας η ζωή. Οι πυρκαγιές αποτελούν φυσικό μηχανισμό αναζωογόνησης του δασικού οικοσυστήματος. Η φύση έχει μεριμνήσει δηλαδή, ώστε οι δασικές πυρκαγιές όταν αποτελούν φυσικό φαινόμενο, να έχουν σημαντικό ρόλο στα μεσογειακό οικοσύστημα, συμβάλλοντας στην ισορροπία και την αναγέννησή του. Αυτό σημαίνει πως το οικοσύστημα είναι προσαρμοσμένο στη φωτιά, έχοντας τη δυνατότητα αναγέννησης, ρυθμίζοντας με αυτόν τον τρόπο θετικά την αύξηση της βιοποικιλότητας.

Η Ελλάδα ως γνωστόν υποφέρει συστηματικά από πυρκαγιές με καταστροφικά αποτελέσματα για το περιβάλλον, τις περιουσίες και αρκετές φορές για ανθρώπινες ζωές. Ένα εκτιμώμενο ετήσιο μέσο κόστος πλέον των 600 εκατομμυρίων ευρώ δαπανώνται από το κράτος για την πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών. Τα δάση παρουσιάζουν μια πολυλειτουργικότητα, αφού ο ρόλος τους είναι περιβαλλοντικός, οικονομικός και κοινωνικός. Αναλυτικότερα:

α) Από άποψη περιβαλλοντική, τα δάση προσφέρουν ποικίλες οικοσυστημικές υπηρεσίες, όπως,

- Συμβάλλουν στην προστασία των εδαφών, πχ από διάβρωση.
- Συμμετέχουν στον κύκλο του ύδατος.
- Ρυθμίζουν το τοπικό καθώς και το παγκόσμιο κλίμα και

- Ως βιότοποι, συμμετέχουν στη βιοποικιλότητα.

β) Από κοινωνικοοικονομική άποψη, η εκμετάλλευση των δασών παράγει πόρους, κυρίως ξυλεία, αλλά και διάφορα άλλα προϊόντα. Επίσης είναι πηγή απασχόλησης. Μεταξύ των φυσικών ή χημικών παραγόντων που απειλούνται τα δάση, οι πυρκαγιές αποτελούν σημαντική απειλή (www.europa.europa.eu, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο – Guillaume Ragonnaud 03/2015).

Το δάσος είναι λοιπόν ένας ανεκτίμητος φυσικός πλουτοπαραγωγικός πόρος, ο οποίος εκτίθεται συχνά σε σοβαρούς κινδύνους από φυσικά, αλλά πρωτίστως από ανθρωπογενή αίτια. Μεταξύ των αιτίων αυτών είναι οι δασικές πυρκαγιές, από τις οποίες καταστρέφονται κάθε χρόνο σημαντικές εκτάσεις και επιφέρουν σοβαρότατες δυσμενείς επιπτώσεις, όπως:

- Απώλεια της ανθρώπινης ζωής.
- Οικονομικές απώλειες.
- Καταστροφή της πανίδας και δομών.
- Μείωση της αξίας των παραγομένων δασικών προϊόντων.

Ως γνωστόν, το πρόβλημα των δασικών πυρκαγιών είναι τεράστιας σημασίας και πολύπλευρο. Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν το σημαντικότερο πρόβλημα του χερσαίου φυσικού περιβάλλοντος στις χώρες της Ν. Ευρώπης και ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Οι δασικές πυρκαγιές στα μεσογειακά δάση, όπως είναι και τα ελληνικά, δεν αποτελεί πάντα απειλή υποβάθμισης αλλά περισσότερο μια φυσιολογική διαδικασία αναγέννησης τους. Τη στιγμή όμως που σήμερα οι πυρκαγιές προκαλούνται σε ποσοστό άνω του 90% από ανθρώπινες δραστηριότητες, τότε έχουμε μια υποβάθμιση, που απειλεί το πολύτιμο φυσικό μας κεφάλαιο και τελικά την ίδια την ποιότητα της ζωής μας (www.wwf.gr – Δασικές Πυρκαγιές).

Από το ποσοστό των πυρκαγιών των οποίων εξακριβώνεται η αιτία περισσότερο από το 90% αυτών προκαλούνται από ανθρωπογενή αίτια και το υπόλοιπο ποσοστό οφείλονται σε φυσικά και τυχερά αίτια. Από το ποσοστό των πυρκαγιών που οφείλονται σε ανθρωπογενή αίτια, η συντριπτική πλειοψηφία αυτών είναι αποτέλεσμα εγκληματικής ανθρώπινης αμέλειας.

2. Ανάλυση των στοιχείων

Οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα από τα φυσικά φαινόμενα μεγάλης κλίμακας τα οποία ο άνθρωπος δεν είναι ακόμη σε θέση να ελέγξει. Το πρόβλημα στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα οξύ, όπως άλλωστε και σε όλες τις μεσογειακές χώρες, με κατά καιρούς εξαιρετικά καταστροφές αλλά και φονικές, όπως λ.χ. το 2007, 2000, 1988, 1985, 2012, 2009 κλπ).

i.- Δασοκάλυψη Αττικής

Η Αττική δεν περιλαμβάνεται στις πυρόπληκτες Περιφέρειες της χώρας. Κατατάσσεται στην 12^η θέση, ως προς τις καμένες εκτάσεις και στην 6^η θέση, ως προς τον αριθμό των αγροτοδοσικών πυρκαγιών κατά τα τελευταία 21 έτη. Κάθε χρόνο κατά μέσο όρο προκαλούνται (253,4) αγροτοδοσικές πυρκαγιές εκ των οποίων οι (83) είναι δασικές πυρκαγιές και καίγονται κατά μέσο ετήσιο αριθμό (29.093,5) στρέμματα δασών, δασικών εκτάσεων και βοσκοτόπων. Η έκτασή της ανέρχεται στα (3.808.100) στρέμματα, από τα οποία, σύμφωνα με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το (1.645.860) στρέμματα είναι δάση και δασικές εκτάσεις, (267.430) στρέμματα χορτολίβαδα και (1.894.810) στρέμματα άλλες εκτάσεις (κατοικημένες περιοχές, γεωργικές εκτάσεις κλπ). Τα κυρίαρχα δασικά είδη στα δάση της Αττικής είναι τα αειφύλλα – πλατύφυλλα (906.520 στρέμματα), η χαλέπιος πεύκη (655.470 στρέμματα) και η ελάτη (75.070 στρέμματα), ενώ υπάρχουν (5.010) στρέμματα πλατάνου, (2.090) στρέμματα δρυός και (1.700) στρέμματα μαύρης πεύκης.

Πυρκαγιές χαλεπίου και τραχείας πεύκης: τα δάση χαλεπίου και τραχείας πεύκης βρίσκονται σε όλα τα παράλια της Ελλάδας, σε τουριστικές περιοχές, στην Αττική και τα νησιά και καλύπτουν συνολικά (5.677.310) στρέμματα του Ελλαδικού χώρου δηλαδή αποτελούν το 8,72% της δασοκάλυψης της χώρας. τα δάση της χαλεπίου πεύκης είναι τα πιο εύφλεκτα και κάθε χρόνο καίγονται κατά μέσο όρο (45.000) στρέμματα ενώ της τραχείας (21.000) στρ.

Πυρκαγιές αειφύλλων – πλατυφύλλων. Τα αειφύλλα – πλατύφυλλα καταλαμβάνουν (31.538.820) στρέμματα (48,42% της δασοκάλυψης της χώρας) με κυρίαρχα είδη το πουνάρι (*quercus coccifera*), τον σχίνο (*Pistacia lentiscus*) και το φυλίκι (*Philirea media*), αναπτύσσονται σε υψόμετρο από 0 – 1.000 μ. και αποτελούν τη μεγαλύτερη επιφάνεια ετησίως που καίγεται στην Ελλάδα. (κατά μέσο όρο 190.000 στρ. ετησίως την τελευταία 20ετία). Δίνουν πυρκαγιές που επεκτείνονται γρήγορα και σβήνουν σχετικά εύκολα εφ' όσον δεν έχουμε ανέμους με μεγάλη ένταση.

Πυρκαγιές σε χορτολίβαδα και φρύγανα. Τα χορτολίβαδα και φρύγανα καταλαμβάνουν στη χώρα μας σημαντικό χώρο. Έχουν όμως μικρή ποσότητα καύσιμης ύλης και για το λόγο αυτό μας δίνουν μικρές πυρκαγιές. Οι πυρκαγιές αυτές διαδίδονται εύκολα και γρήγορα αλλά σβήνονται επίσης εύκολα είτε μόνες τους είτε με ανθρώπινη επέμβαση, διότι η φλόγα τους (ένταση φωτιάς) δεν είναι μεγάλη. Κατά μέσο όρο καίγονται (57.000) στρ. ανά έτος.

ii.- Δασοκάλυψη της Ελλάδας

Οι εκτάσεις (μη αστικές και λοιπές) που δεν είναι αξιοποιήσιμες και είναι εκτεθειμένες σε πυρκαγιές στην Ελλάδα, με έκταση 132.049 km², καλύπτουν το 64% της επιφάνειας και υπολογίζονται στα (81.000.000) στρέμματα. Αυτό είναι το ποσοστό δασοκάλυψης καθώς και λοιπών εκτάσεων της Ελλάδας. Από το ποσοστό αυτό, το 25,4% καλύπτεται από δάση (22.411.600), στρ. το 25% καλύπτεται από δασικές εκτάσεις (20.250.000) στρ. και το 13,6% καλύπτεται από βοσκότοπους και άλλες εκτάσεις (11.016.000) στρέμματα.

iii.- Ανάλυση - Αξιολόγηση στοιχείων έρευνας - Διαπιστώσεις

Η παρούσα έρευνα αφορά δύο περιόδους. Ειδικότερα, η πρώτη περίοδος αρχίζει από το έτος 1980 έως και τον Απρίλιο του έτους 1998, όπου την ευθύνη της δασοπυρόσβεσης έχει η Δασική Υπηρεσία, ενώ η δεύτερη περίοδος αφορά το διάστημα από τον Μάϊο του 1998 έως και την 30η Ιουνίου 2021, που η ευθύνη της δασοπυρόσβεσης ασκείται από το Πυροσβεστικό Σώμα, δυνάμει του Ν. 2612/1998, ενώ σύμφωνα με τον ίδιο νόμο στην Δασική Υπηρεσία ανατέθηκε η πρόληψη των δασικών πυρκαγιών.

Κατά το διάστημα λοιπόν των 41 ετών (δεν υπολογίστηκαν οι 6 μήνες του 2021) για το οποίο πραγματοποιήθηκε η παρούσα έρευνα και πιο συγκεκριμένα από την 1^η Ιανουαρίου 1980 έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2020 (βλ. Πίνακα 1), προκλήθηκαν συνολικά στην Ελλάδα **(56.326) δασικές πυρκαγιές**, από τις οποίες καταστράφηκαν συνολικά **(18.190.592) στρέμματα** αγροτοδασικών εκτάσεων. Ο μέσος ετήσιος αριθμός των δασικών πυρκαγιών κατά το ως άνω διάστημα των 41 ετών είναι **(1.373,8)**. Ωστόσο ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων αγροτοδασικών εκτάσεων είναι **(443.672,9) στρέμματα**. Επισημαίνεται, ότι για το διάστημα των ετών (1998 – 2020), κατά το οποίο την ευθύνη της καταστολής των δασικών πυρκαγιών έχει το ΠΣ, στα στατιστικά στοιχεία δεν καταγράφονται οι αμιγώς δασικές πυρκαγιές αλλά οι πυρκαγιές δασών και υπαίθρου (δηλαδή οι αγροτοδασικές). Έτσι ο συνολικός αριθμός για τα ως άνω 23 έτη ο συνολικός αριθμός των πυρκαγιών δασών και υπαίθρου είναι **(233.682) αγροτοδασικές πυρκαγιές**. Ο μέσος ετήσιος αριθμός αγροτοδασικών πυρκαγιών κατά το ως άνω διάστημα των 23 ετών είναι **(10.160,1) πυρκαγιές**.

ΧΡΟΝΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ:

Επισημαίνεται ότι οι δύο πιο κάτω χρονικοί περίοδοι της παρούσας έρευνας, που χαρακτηριστική ειδοποιός διαφορά τους είναι ο φορέας που έχει την ευθύνη της αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών, εμφανίζει διαφορετικές μεθόδους για τη δημιουργία στατιστικών στοιχείων. Πιο συγκεκριμένα, κατά την περίοδο (1980 – 1997), όπου την ευθύνη της πρόληψης και καταστολής των δασικών πυρκαγιών (δασοπυρόσβεσης) είχε η Δασική Υπηρεσία και η Πυροσβεστική Υπηρεσία συνέδραμε αυτήν στην καταστολή τους μετά από αίτημά της, ο αριθμός των πυρκαγιών αφορά αποκλειστικά και μόνον τις δασικές πυρκαγιές (πυρκαγιές που προκαλούνται σε δάση και δασικές εκτάσεις). Αντίθετα κατά τη δεύτερη περίοδο (1998 – έως σήμερα / 30 Ιουνίου 2021), όπου την ευθύνη της καταστολής των δασικών πυρκαγιών (δασοπυρόσβεσης) έχει, δυνάμει του Ν. 2612/1998, το Πυροσβεστικό Σώμα και την πρόληψη, η Δασική Υπηρεσία, τα στατιστικά στοιχεία των πυρκαγιών αφορούν τις αγροτοδασικές πυρκαγιές, δηλαδή τις πυρκαγιές δάσους και υπαίθρου. Ωστόσο, παρόλο που στον Πίνακα 1 για το ως άνω διάστημα εμφανίζονται οι αγροτοδασικές πυρκαγιές, η έρευνα (συγκριτικά στοιχεία) διεξήχθη με βάση τον αριθμό των δασικών και όχι και των αγροτικών πυρκαγιών. Τα στοιχεία αυτά ελήφθησαν από το E.F.F.I.S (European Forest Fire Information System) και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ο σκοπός για τον οποίο η Πολιτεία το έτος 1998 έλαβε εσπευσμένα την απόφαση να αναθέσει στο Πυροσβεστικό Σώμα τη δασοπυρόσβεση είναι, σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση του Ν. 2612/1998, <<Η επί μακρό χρονικό διάστημα αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών κατέδειξε, ότι δεν επέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, με όλα τα αρνητικά που αυτό συνεπάγεται στην εθνική οικονομία, στο περιβάλλον, στον πολιτισμό, στον τουρισμό και στην εν γένει κοινωνική ζωή>>. Έτσι, πάντα με την ίδια ως άνω Εισηγητική Έκθεση <<Με την ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα επιτυγχάνονται κυρίως, προς όφελος της εθνικής οικονομίας και του κοινωνικού συνόλου, τα ακόλουθα: α) Δημιουργείται ένα πληρέστερο και περισσότερο αποτελεσματικό σύστημα πυροπροστασίας της χώρας..., β) Θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα οι δασικές πυρκαγιές και έτσι θα μειωθεί το μέγεθος των καταστροφών του δασικού μας πλούτου, των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων...θα αναβαθμιστεί η ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος..., γ) Με το νέο σχήμα θα αναπτυχθούν ισχυρά κίνητρα για την ανάπτυξη του θεσμού του εθελοντή πυροσβέστη, δ) Θα μειωθεί η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από την εξοικονόμηση της προκαλούμενης σήμερα δαπάνης για τη λειτουργία δύο φορέων, που εμπλέκονται στην καταστολή των δασικών πυρκαγιών...>>.

Επισημαίνεται, ότι κατά την πενταετία (1955 – 1959), ο μέσος ετήσιος αριθμός των δασικών πυρκαγιών είναι (400), ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων είναι

(108.172), με δριμύτητα πυρκαγιών 270 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά, ενώ κατά τις δεκαετίες: α) των ετών (1960 – 1969), ο μέσος ετήσιος αριθμός των δασικών πυρκαγιών είναι (786,5) και ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων είναι (117.695) στρέμματα, με δριμύτητα πυρκαγιών 149.6 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά, και β) των ετών (1970 – 1979), ο μέσος ετήσιος αριθμός των δασικών πυρκαγιών είναι (649,8) και ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων είναι (182.019) στρέμματα, με δριμύτητα πυρκαγιών 280,1 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά (βλ. Πίνακα 2). Στη δεκαετία δε αυτή, η χειρότερη χρονιά είναι το 1977, όπου κάηκαν (537.632) στρέμματα. Από τη μεταπολίτευση και μετά τριπλασιάστηκαν οι καμένες εκτάσεις (έως το 1973 ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων είναι (115.000) στρέμματα, ενώ από το έτος 1973, (361.000) στρέμματα. Ειδικότερα υπάρχει αύξηση τόσο του αριθμού των πυρκαγιών δασικών και υπαίθρου όσο και των καμένων εκτάσεων από τη δεκαετία του 1980 και εφεξής.

Από την αποκατάσταση της Δημοκρατίας (1975) έως και το έτος 1979, από τον συνολικό αριθμό των (3.850) δασικών πυρκαγιών κάηκε συνολική έκταση (1.132.870) στρεμμάτων, ενώ από το διάστημα των ετών (1955 – 1979), από τον αριθμό των (13.913) δασικών πυρκαγιών κάηκαν (3.538.000) στρέμματα. Συμπερασματικά λοιπόν κατά τη **μεταπολίτευση**, δηλαδή κατά τα 46 έτη από το 1975 έως 2020 προκλήθηκαν συνολικά **(60.176) δασικές πυρκαγιές** από τις οποίες κάηκαν συνολικά **(19.323.462) στρέμματα αγροτοδασικών εκτάσεων**, ενώ από κατά το διάστημα των 66 ετών και πιο συγκεκριμένα το διάστημα των ετών (1955 – 2020) προκλήθηκαν συνολικά (74.089) δασικές πυρκαγιές από τις οποίες κάηκαν συνολικά (21.728.592) στρέμματα αγροτοδασικών εκτάσεων.

A.- Περίοδος: Έτη (1980 – 1997) – ΔΑΣΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ωστόσο κατά το διάστημα των ετών (1980 – 1997), που την ευθύνη της δασοφυλάξεως είχε η Δασική Υπηρεσία, δηλαδή για διάστημα 18 ετών, προκλήθηκαν συνολικά **(26.595) δασικές πυρκαγιές**. Από τις πυρκαγιές αυτές κάηκαν συνολικά **(8.432.810) στρέμματα**.

Πιο αναλυτικά:

i.- Κατά την πρώτη δεκαετία μεταξύ των ετών (1980 – 1989), ο μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών είναι **(1.263,5)** και των καμένων εκτάσεων **(524.167)** στρέμματα. Η δριμύτητα είναι **(414,8)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό πυρκαγιάς.

ii.- Κατά τη δεύτερη δεκαετία μεταξύ των ετών (1990 – 1999), ο μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών, είναι **(1.728,6)** και των καμένων εκτάσεων **(413.304)** στρέμματα. Η δριμύτητα είναι **(239,1)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό πυρκαγιάς.

iii.- Συμπερασματικά λοιπόν ο μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών και για τις δύο ως άνω δεκαετίες (1980 – 1999) είναι **(1.496,1)** δασικές πυρκαγιές, ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων είναι **(468.735, 5)** στρέμματα, ενώ η δριμύτητα είναι **(313,3)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό πυρκαγιάς.

B.- Περίοδος: Έτη (1998 – 2020) – ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

Κατά το διάστημα (1998 – 2020), κατά την οποία την ευθύνη της δασοπυρόσβεσης είχε το Πυροσβεστικό Σώμα, δηλαδή για διάστημα 23 ετών, προκλήθηκαν συνολικά **(233.682)** **αγροτοδασικές πυρκαγιές** εκ των οποίων οι **(29.731)** είναι **δασικές πυρκαγιές**, ποσοστό 12,7%. Από το συνολικό αυτό αριθμό αγροτοδασικών πυρκαγιών κάηκαν συνολικά **(9.757.782)** **στρέμματα**.

Πιο αναλυτικά:

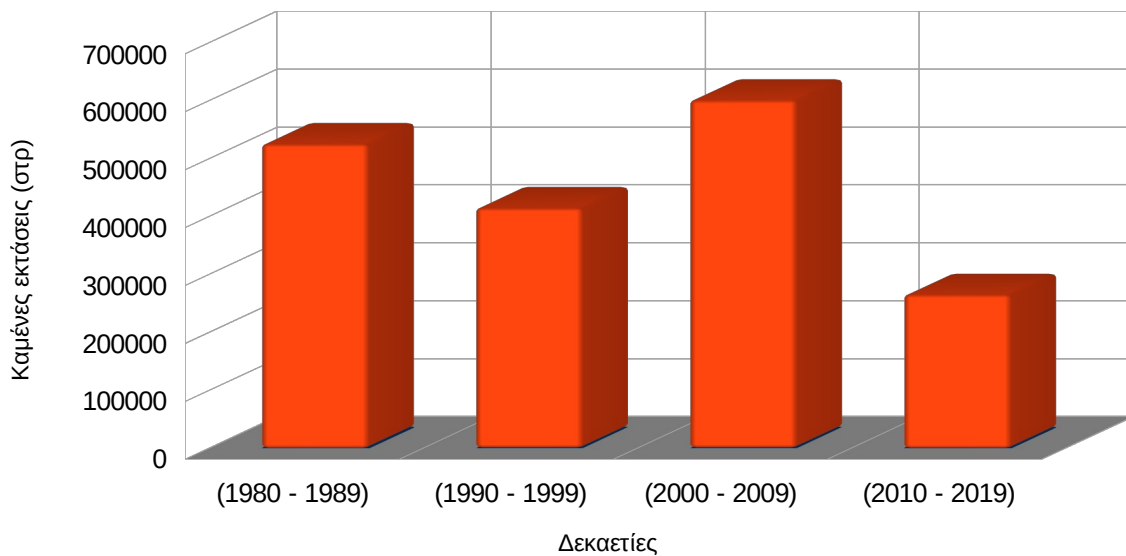
i.- Κατά την τρίτη δεκαετία μεταξύ των ετών (2000 – 2009), ο μέσος ετήσιος αριθμός των αγροτοδασικών πυρκαγιών είναι **(10.859,6)** και των δασικών πυρκαγιών είναι **(1.694,5)** και των καμένων εκτάσεων **(599.351,4)** στρέμματα. Η δριμύτητα είναι **(353,7)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό πυρκαγιάς.

ii.- Κατά την τέταρτη δεκαετία μεταξύ των ετών (2010 – 2019), ο μέσος ετήσιος αριθμός των αγροτοδασικών πυρκαγιών είναι **(9.349,2)** και των δασικών πυρκαγιών είναι **(945,8)**, ενώ των καμένων εκτάσεων **(264.520,5)** στρέμματα. Η δριμύτητα είναι **(279,6)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό πυρκαγιάς.

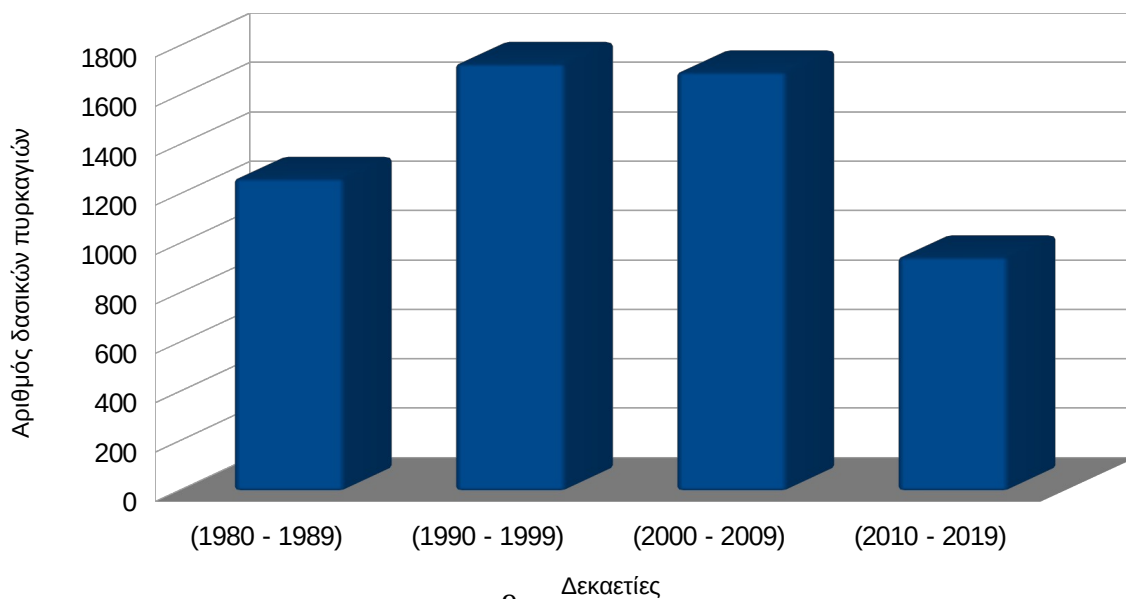
iii.- Συμπερασματικά λοιπόν ο μέσος ετήσιος αριθμός και για τις δύο ως άνω δεκαετίες (2000 – 2019) των μεν αγροτοδασικών πυρκαγιών είναι **(10.104,4)**, των δε δασικών πυρκαγιών είναι **(1.320,1)** **πυρκαγιές**, ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός καμένων εκτάσεων είναι **(431.935,9)** **στρέμματα**, ενώ η δριμύτητα είναι **(327,1)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό πυρκαγιάς.

Ως εκ τούτου ο μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα κατά το διάστημα των 40 ετών και συγκεκριμένα κατά τα έτη (1980 – 2019) είναι **(1.408,1)** πυρκαγιές, ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων κατά το ίδιο ως άνω διάστημα είναι **(450.335,7)** στρέμματα. Η δριμύτητα (μέση ένταση) των δασικών πυρκαγιών επίσης κατά το ίδιο διάστημα είναι **(319,8)** καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό (δασική πυρκαγιά).

Μέσος ετήσιος αριθμός καμένων εκτάσεων (στρ) τα έτη (1980 - 2019)

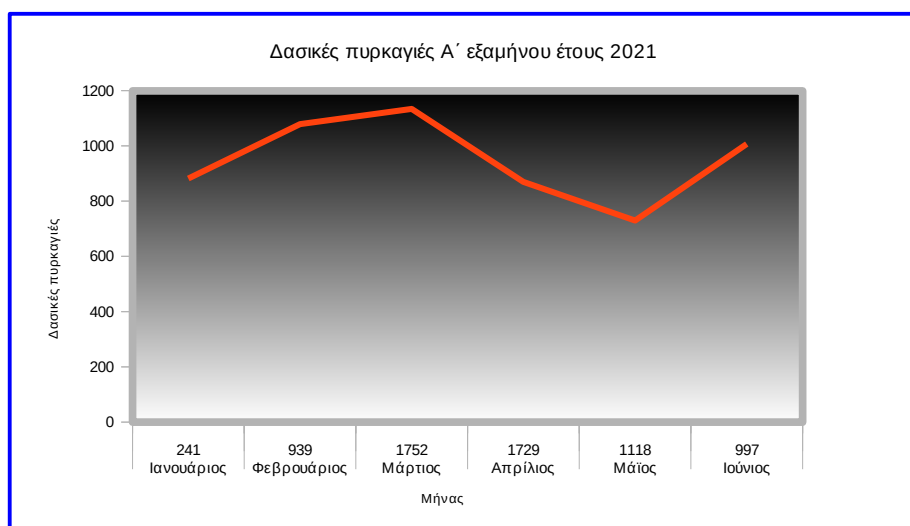
Μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών τα έτη (1980 - 2019)

Έτος 2021

Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία για το έτος 2021 (Α' εξάμηνο) (βλ. Πίνακα 1) δεν έχουν συμπεριληφθεί στα στοιχεία της παρούσης Έρευνας (1980 - 2020). Ωστόσο κατά την τρέχουσα αντιπυρική περίοδο και για την ακρίβεια το διάστημα από την 1^η Ιανουαρίου έως την 30^η Ιουνίου προκλήθηκαν στην επικράτεια συνολικά (6.776) αγροτοδοασικές πυρκαγιές, οι (15) μόνον εξ αυτών κατέστρεψαν συνολικά (84.720) στρέμματα. Ήδη μέχρι σήμερα 15 Ιουλίου συνολικά έχουν καεί (130.000) στρέμματα αγροτοδοασικών εκτάσεων.

Τα (84.720) στρέμματα του Α' εξαμήνου είναι αριθμός πολύ μεγαλύτερος (4,6/πλάσιος) από τον μέσο αριθμό καμένων εκτάσεων (18.280) στρ. για το αντίστοιχο διάστημα των ετών (2008 – 2020), σύμφωνα με το E.F.F.I.S. Επίσης 3/πλάσιος είναι και ο αριθμός των πυρκαγιών, που σύμφωνα με το E.F.F.I.S, υπολογίστηκαν οι ως άνω εκτάσεις. Πιο συγκεκριμένα για το Α' εξάμηνο του έτους 2021 οι μεγαλύτερες πυρκαγιές αυτές είναι (15), ενώ ο μέσος αντίστοιχος αριθμός για το αντίστοιχο διάστημα των ετών (2008 – 2020) είναι (5) πυρκαγιές.

Ο διωκτικός μηχανισμός είναι παντελώς αναποτελεσματικός. Ειδικότερα από το συνολικό αριθμό των (6.776) αγροτοδοασικών πυρκαγιών κατά το Α' εξάμηνο για το αδίκημα του εμπρησμού σε δάση (είτε από αμέλεια είτε και από πρόθεση) συνελήφθησαν στα όρια του αυτοφώρου μόνον 25 δράστες, ποσοστό 0,4%, (23 για εμπρησμό σε δάση από αμέλεια και οι 2 για εμπρησμό σε δάση από πρόθεση).

Η ίδια δυστυχώς κατάσταση εμφανίζεται, σύμφωνα με το E.F.F.I.S. συνολικά για όλα τα κράτη της ΕΕ. Πιο αναλυτικά για το 2021 μέχρι σήμερα (Α' εξάμηνο) έχουν καεί συνολικά για όλα

τα κράτη (1.037.080) στρέμματα από (778) δασικές πυρκαγιές, ενώ ο μέσος αριθμός για το αντίστοιχο διάστημα (2008 – 2020) είναι (677.050) στρέμματα από (282) δασικές πυρκαγιές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι πυρκαγιές και οι καμένες εκτάσεις στην Ελλάδα κατά τα έτη (1980-2021), και αναλυτικά για το διάστημα ευθύνης της Δασικής Υπηρεσίας και του Πυροσβεστικού Σώματος τα έτη (1980 – 1997) και (1998 – 2021) αντίστοιχα

Έτος	Αριθμών Πυρκαγιών*	Καμένες Εκτάσεις (στρέμματα)
ΔΑΣΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ		
1980	1.207	329.650
1981	1.159	814.170
1982	1.045	273.720
1983	968	196.130
1984	1.284	336.560
1985	1.442	1.054.500
1986	1.084	245.140
1987	1.266	463.150
1988	1.898	1.105.010
1989	1.284	423.640
Μ.Ο. / ανά έτος	1.263,5	524.167
Δριμύτητα 414,8 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά		
1990	1.322	385.930
1991	941	235.740
1992	2.042	663.470
1993	2.406	540.490
1994	1.954	526.030
1995	1.493	191.770
1996	1.527	299.900
1997	2.273	347.810
Α) ΣΥΝΟΛΟ	<u>26.593</u> δασικές πυρκαγιές	<u>8.432.810</u> καμένα στρέμματα

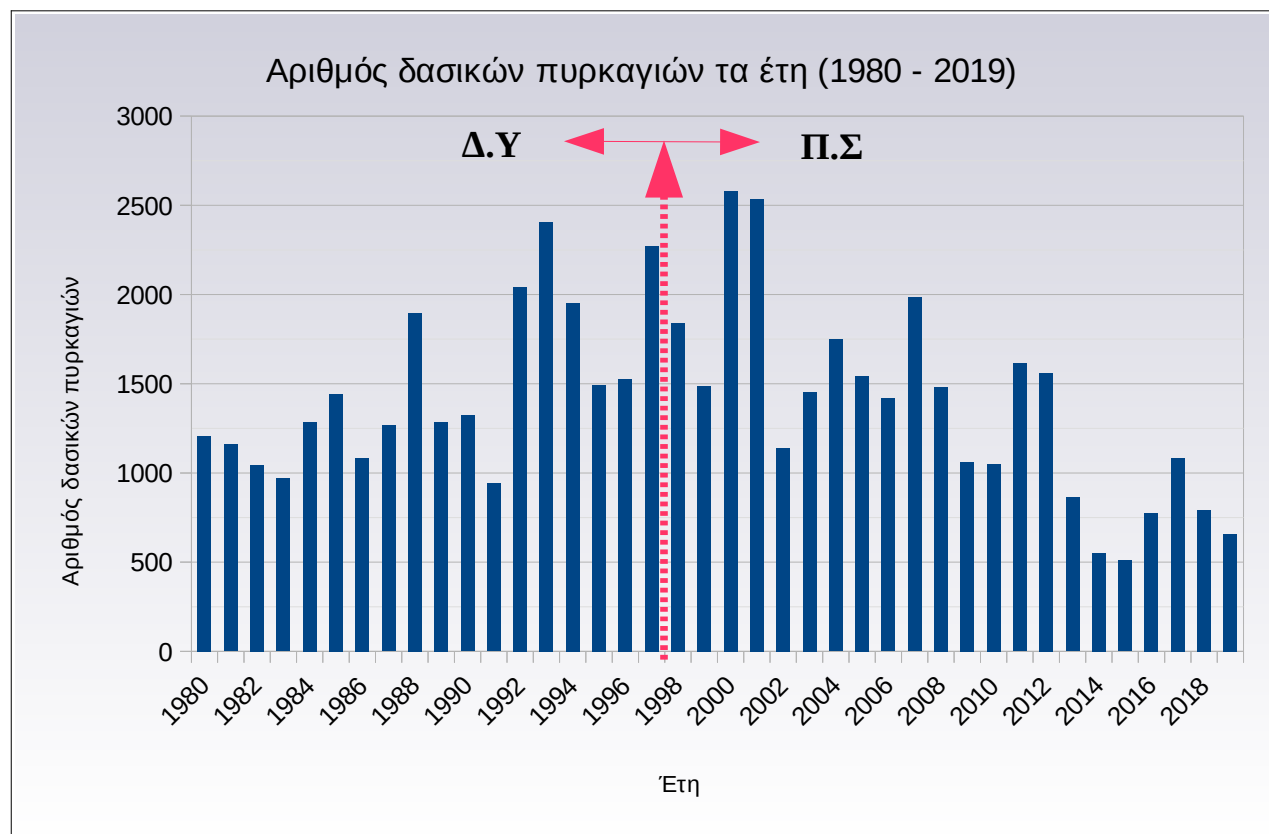
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ		
1998	8.951	945.078
1999	10.845	173.985
Μ.Ο. / ανά έτος	1.728,6	413.304
Δριμύτητα 239,1 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά		
2000	12.980	1.559.850,5
2001	15.303	428.254,2
2002	8.854	81.822,2
2003	9.547	84.766,9
2004	10.819	134.580,8
2005	9.828	88.734,2
2006	9.012	153.829,6
2007	11.895	2.623.933,4
2008	12.044	386.994,8
2009	8.314	450.747,3
Μ.Ο. / ανά έτος	10.859,6 αγροτοδοασικές πυρκαγιές / 1.694,5 δασικές πυρκαγιές	599.351,4
Δριμύτητα 353,7 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά		
2010	8.389	152.303,4
2011	11.354	349.621,5
2012	10.476	500.405,6
2013	10.196	270.919,1
2014	6.834	193.188,0
2015	8.118	170.858,3
2016	10.263	420.012,0
2017	10.356	231.323,0
2018	8.006	193.816,0
2019	9.500	162.758,0
Μ.Ο. / ανά έτος	9.349,2 αγροτοδοασικές πυρκαγιές / 945,8 δασικές πυρκαγιές	264.520,5
Δριμύτητα 279,6 καμένα στρέμματα / ανά πυρκαγιά		
2020	11.798	203.374,2
2021*	6.776	84.720*
Β) ΣΥΝΟΛΟ	<u>233.682</u>	<u>9.961.156</u>

	αγροτοδοασικές πυρκαγιές εκ των οποίων 29.731 δασικές πυρκαγιές	καμένες εκτάσεις
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (A+B) =	233.682 αγροτοδοασικές πυρκαγιές εκ των οποίων 56.326 δασικές πυρκαγιές	18.190.592 καμένα στρέμματα

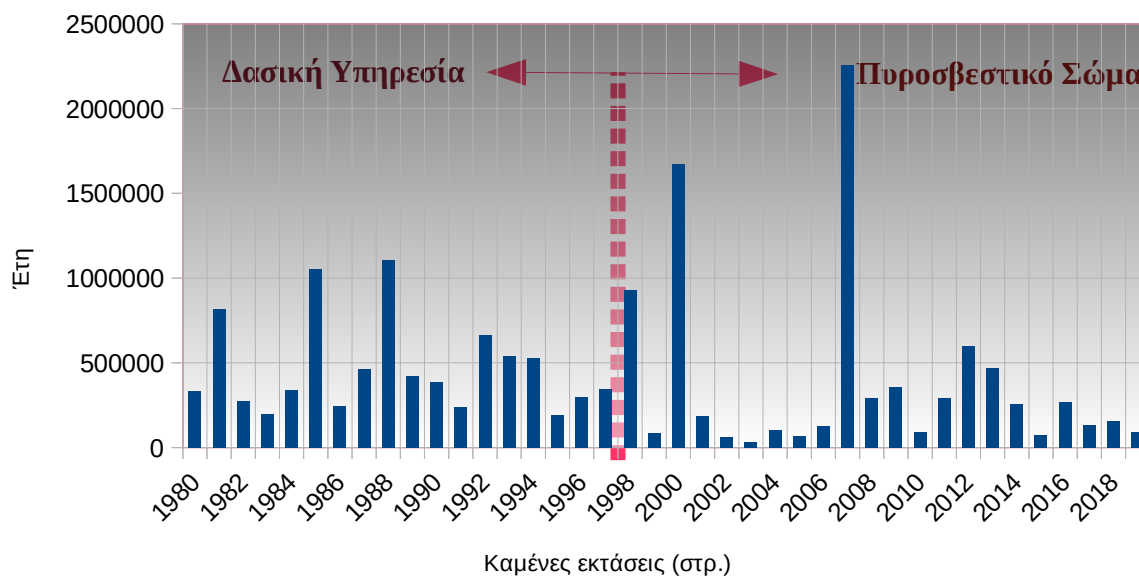
Πηγές: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αρχηγείο ΠΣ / Διεύθυνση Πληροφορικής, EFFIS

Σημειώσεις:

- 1) Ο αριθμός των πυρκαγιών μέχρι και το 1997, που η αρμοδιότητα καταστολής των δασικών πυρκαγιών ήταν ευθύνη της Δασικής Υπηρεσίας, αφορούν μόνον τις δασικές πυρκαγιές, ενώ από το 1998, που η αρμοδιότητα είναι, σύμφωνα με τον Ν. 2612/1998, του ΠΣ, αφορά τις αγροτοδοασικές πυρκαγιές και οι καμένες εκτάσεις αφορούν τις αγροτοδοασικές εκτάσεις.
- 2) Για το έτος 2021, τα στοιχεία αφορούν το χρονικό διάστημα έως και τον Ιούνιο.
- 3) Οι καμένες αγροτοδοασικές πυρκαγιές για το 2021 αφορούν μόνον τις 15 μεγαλύτερες πυρκαγιές από το συνολικό αριθμό των 6.776 και έχουν υπολογιστεί από το E.F.F.I.S. Οι πυρκαγιές και οι καμένες εκτάσεις του 2021 δεν έχουν υπολογιστεί στον συνολικό αριθμό της παρούσης Έρευνας.

Αριθμός καμένων εκτάσεων τα έτη (1980 - 2019)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι δεκαετίες από το έτος 1955 έως 2019 με τον Μ.Ο των δασικών πυρκαγιών καθώς και τον Μ.Ο. των καμένων εκτάσεων

Δεκαετίες	Μέσος Ετήσιος Αριθμός Δασικών Πυρκαγιών	Ποσοστό αύξησης / μείωσης (%)	Μέσος Ετήσιος Αριθμός Καμένων Εκτάσεων (στρέμματα)	Ποσοστό αύξησης / μείωσης (%)	Δριμύτητα πυρκαγιών (καμένα στρέμμα / ανά περιστατικό)
(1955 - 1959)*	400,0	-	108.172,0	-	270,0
(1960 - 1969)	786,5	+ 96,6%	117.695,0	+ 8,8%	149,6
(1970 - 1979)	649,8	- 17,3%	182.019,0	+ 54,6%	280,1
(1980 - 1989)	1.263,5	+ 94,4%	524.167,0	+ 189,9%	414,8
(1990 - 1999)	1.728,6	+ 36,8%	413.304,0	- 21,1%	239,1
(2000 - 2009)	1.694,5	- 1,9%	599.351,4	+ 45,0%	295,2
(2010 - 2019)	945,8	- 44,2%	264.520,5	- 55,8%	279,6

Σημείωση (*): Η πρώτη περίοδος αφορά διάστημα πέντε ετών, γιατί δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία τα προηγούμενα έτη

I. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Από τον συνολικό αριθμό των **(233.689) αγροτοδασικών πυρκαγιών** (πυρκαγιές δασών και υπαίθρου), εκ των οποίων οι **(56.326)** είναι **δασικές πυρκαγιές**, που προκλήθηκαν κατά το υπό έρευνα χρονικό διάστημα των 41 ετών (1980 – 2020), εξ αιτίας των οποίων καταστράφηκε στην Επικράτεια **συνολική έκταση (18.190.592) στρεμμάτων αγροτοδασικής έκτασης** (βλ. Πίνακα 1). Από αυτές τις πυρκαγιές οι μεγαλύτερες σε καμένες εκτάσεις (άνω των >10.000 στρεμμάτων), είναι οι **(157)**, ποσοστό 0,3% περίπου (βλ. Πίνακες 4 και 5).

Από τις (157) μεγαλύτερες των >10.000 στρεμμάτων σε καμένες εκτάσεις πυρκαγιές, κατά τα 40 έτη της έρευνας, κάηκαν συνολικά **(5.922.074,1) στρέμματα**, ποσοστό 32,5% επί του συνολικού αριθμού των καμένων εκτάσεων κατά τα ως άνω έτη. Από τον ως άνω συνολικό αριθμό των καμένων εκτάσεων, τα (4.753.181,1) στρέμματα, ποσοστό 80,2%, κάηκαν από (129) μεγαλύτερες των >10.000 στρ πυρκαγιές στην Επικράτεια, εκτός της Αττικής, ενώ τα (1.168.893) στρέμματα, ποσοστό 19,8%, κάηκαν από τις (28) μεγαλύτερες πυρκαγιές αποκλειστικά μόνον στην Αττική.

Από αυτές τις (157) καταστροφικές (μεγαλύτερες των > 10.000 στρ) πυρκαγιές, οι **(43)** ήταν οι **πιο καταστροφικές** (καμένες εκτάσεις άνω των >70.000 στρεμμάτων), ποσοστό 0,07% επί του συνολικού αριθμού των δασικών πυρκαγιών (βλ. Πίνακα 6). Οι πιο καταστροφικές αυτές πυρκαγιές αποτέφρωσαν συνολικά **(5.223.423) στρέμματα**, ποσοστό 28,4% επί του συνολικού αριθμού των καμένων εκτάσεων τα έτη αυτά. Από τις (43) πιο καταστροφικές πυρκαγιές (>70.000 στρ.), οι (36) πυρκαγιές έκαψαν (4.552.958) στρέμματα στην Επικράτεια, εκτός της Αττικής, ποσοστό 87,2% και οι (7) πυρκαγιές έκαψαν (670.465) στρέμματα στην Αττική, ποσοστό 12,8%.

Οι (157) μεγαλύτερες σε έκταση (άνω >10.000 στρ.) πυρκαγιές προκλήθηκαν κατά φθίνουσα σειρά τους εξής μήνες: α) τον **Ιούλιο** οι (65) πυρκαγιές, ποσοστό 41,4% β) τον **Αύγουστο** οι (60) πυρκαγιές, ποσοστό 38,2%, γ) τον **Σεπτέμβριο** οι (16) πυρκαγιές, ποσοστό 10,2%, δ) Τον **Ιούνιο** οι (10) πυρκαγιές, ποσοστό 6,4%, ε) τον **Οκτώβριο** οι (3) πυρκαγιές, ποσοστό 1,9%, στ) Τον **Μάιο** (1) πυρκαγιά, ποσοστό 0,6% και ζ) τον **Νοέμβριο** (1) πυρκαγιά, ποσοστό 0,6%.

Από τις (157) καταστροφικές πυρκαγιές α) στις **(72) πυρκαγιές**, ποσοστό 45,8% δεν διακριβώθηκε η αιτία (**απροσδιόριστη αιτία**), β) οι **(83) πυρκαγιές**, ποσοστό 53,2% οφείλονται σε **ανθρωπογενή αίτια**. Ειδικότερα από τις ως άνω (83) πυρκαγιές, οι **(45) πυρκαγιές**, ποσοστό 54,2%, οφείλονται σε κακόβουλο ή ιδιοτελή εμπρησμό (**εμπρησμό από πρόθεση**) ή είναι ύποπτες εμπρησμού και οι **(38) πυρκαγιές**, ποσοστό 45,8%, οφείλονται σε αμελή συμπεριφορά (**εμπρησμό από αμέλεια**), ενώ η **(1) πυρκαγιά**, ποσοστό 0,6%, οφείλεται σε **τυχαία / φυσικά αίτια**.

Οι πυρόπληκτες Περιφέρειες της Ελλάδας με τις περισσότερες δασικές πυρκαγιές κατά το διάστημα (2000 – 2020) είναι στις τρεις πρώτες θέσεις κατά φθίνουσα σειρά οι εξής:

- Περιφέρεια **Δυτικής Ελλάδας** (31.922) δασικές πυρκαγιές
- Περιφέρεια **Κεντρικής Μακεδονίας** (30.780) δασικές πυρκαγιές
- Περιφέρεια **Πελοποννήσου** (28.375) δασικές πυρκαγιές

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου προκλήθηκαν οι λιγότερες δασικές πυρκαγιές (4.463)

Οι πιο πυρόπληκτες Περιφέρειες της Ελλάδας με τις περισσότερες καμένες εκτάσεις κατά το διάστημα των ετών (2000 – 2020) είναι κατά φθίνουσα σειρά στις τρεις πρώτες θέσεις οι εξής:

- Περιφέρεια **Δυτικής Ελλάδας** (1.580.634,9) στρ.
- Περιφέρει **Πελοποννήσου** (1.449.544,0) στρ.
- Περιφέρεια **Στερεάς Ελλάδας** (1.196.390,7) στρ.

Στην τελευταία (13^η) θέση με τις λιγότερες καμένες εκτάσεις είναι η Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων με (244.122,8) στρ.

Οι τρεις (3) πιο καταστρεπτικές δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα, εκτός των πυρκαγιών του έτους 2007, είναι:

- Στις 9 Ιουλίου 2000, στον Ν. Κορινθίας (περιοχή έναρξης Άνω Πιτσά Ξυλοκάστρου), με (228.363) καμένα στρέμματα και οφείλεται σε κακόβουλο / ιδιοτελή εμπρησμό
- Στις 21 Αυγούστου 2009, στον Ν. Αττικής (Β-Ανατολική Αττική / Σέσι Γραμματικού, Βαρνάβα, Καπανδριτίου Μαραθώνα, Παλιά Πεντέλη, Διόνυσο, Αγ. Στέφανος, Ντράφι, Πικέρμι, Ανθούσα, Παλλήνη), με (205.210) καμένα στρέμματα και η αιτία δεν εξακριβώθηκε και
- Στις 17 Αυγούστου 2012, στην Π.Ε. Χίου, με (152.001) καμένα στρέμματα και η αιτία δεν εξακριβώθηκε.

Από τις **Περιφέρειες** της Ελλάδας με τις περισσότερες καμένες εκτάσεις μόνον από τις (129) μεγαλύτερες (καταστρεπτικότερες) σε έκταση (>10.000) στρ.) δασικές πυρκαγιές στις τρεις πρώτες θέσεις κατατάσσονται:

- **Περιφέρεια Πελοποννήσου** (1.432.429) στρ.,
- **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** (1.388.146) στρ, και
- **Περιφέρεια Αττικής** (1.168.890) στρ.

Σε επίπεδο **Περιφερειακής Ενότητας** (πρώην Νομού) οι **περισσότερες καμένες εκτάσεις** μόνον από τις (129) μεγαλύτερες (καταστρεπτικότερες) σε έκταση (>10.000) στρ.) δασικές πυρκαγιές παρατηρήθηκαν στις ακόλουθες Π.Ε. στις τρεις πρώτες θέσεις των οποίων κατατάσσονται:

- **Π.Ε. Ηλείας** (1.169.316) στρ.,
- **Π.Ε. Εύβοιας** (757.106) στρ. Και
- **Π.Ε. Αρκαδίας** (545.710) στρ.

Στην **Π.Ε. Ηλείας** (την πιο πυρόπληκτη Περιφερειακή Ενότητα της Ελλάδας) κατά το διάστημα των ετών (2000 – 2020) προκλήθηκαν συνολικά (12.427) αγροτοδασικές πυρκαγιές, ποσοστό 5,8%, ενώ κάηκαν συνολικά (1.221.262, 5) στρέμματα, ποσοστό 13,8%, του συνολικού αριθμού των πυρκαγιών και αντίστοιχα των καμένων εκτάσεων στην Ελλάδα για το αντίστοιχο διάστημα.

(Διευκρινίζεται ότι οι καμένες εκτάσεις στην Αττική από τις μεγαλύτερες σε έκταση (>10.000) στρ., δεν έχουν υπολογιστεί σε επίπεδο ΠΕ αλλά μόνον σε επίπεδο Περιφέρειας).

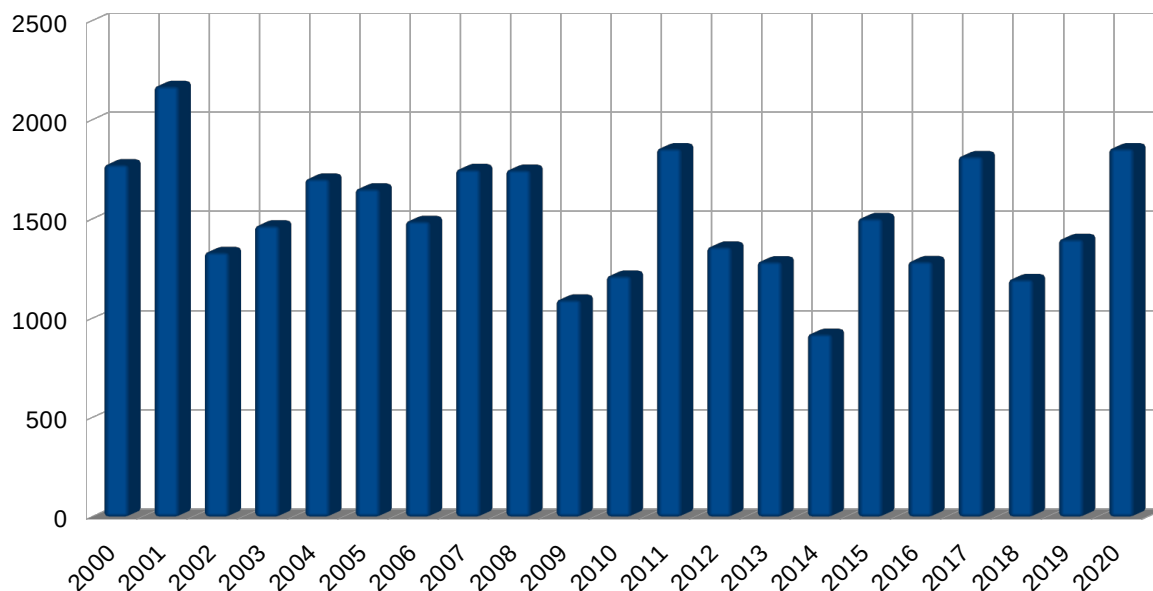
Οι τέσσερις **Περιφερειακές Ενότητες** της Ελλάδας με τις **περισσότερες αριθμητικά** προκληθείσες κατά το υπό έρευνα χρονικό διάστημα των 40 ετών **καταστρεπτικές δασικές πυρκαγιές** είναι:

- **Π.Ε. Ηλείας**, με (7) από το συνολικό αριθμό των (129) καταστρεπτικών πυρκαγιών και συνολικά καμένες εκτάσεις εξ αιτίας αυτών **(1.169.316) στρ.**,
- **Π.Ε. Εύβοιας**, με (11) από το συνολικό αριθμό των (129) καταστρεπτικών πυρκαγιών και συνολικά καμένες εκτάσεις εξ αιτίας αυτών **(757.106) στρ.**,
- **Π.Ε. Ρόδου** επίσης με (7) από το συνολικό αριθμό των (129) καταστρεπτικών πυρκαγιών και συνολικά καμένες εκτάσεις εξ αιτίας αυτών **(499.283) στρ.**, και
- **Π.Ε. Λακωνίας** επίσης με (7) από το συνολικό αριθμό των (129) καταστρεπτικών πυρκαγιών και συνολικά καμένες εκτάσεις εξ αιτίας αυτών **(499.283) στρ.**

Από τις 10 πιο καταστροφικές δασικές πυρκαγιές οι 2 προκλήθηκαν στην **Π.Ε. Ηλείας**, και από 1 κατά φθίνουσα σειρά στις **Π.Ε. Αρκαδίας, Ευβοίας, Κορινθίας, Λακωνίας, Αττικής, Χίου, Σάμου και Ρόδου.**

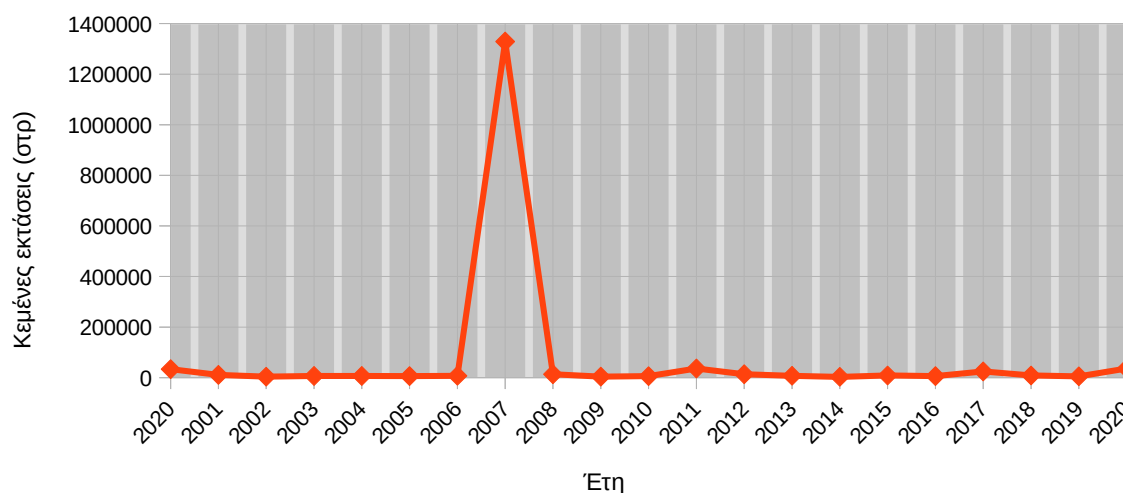
Οι **μεγαλύτερες δέκα (10) ετήσιες καταστροφές** από τις (157) μεγαλύτερες σε καμένες εκτάσεις δασικές πυρκαγιές καταγράφηκαν το έτος **2007**, με (2.146.064) στρέμματα καμένων εκτάσεων και ακολουθούν το έτος **2000**, με (696.421) στρ, το έτος **1988**, με (681.065) στρ, το έτος

1985, με (514.160) στρ., το έτος **2012**, με (373.291) στρ, το έτος **1998**, με (321.150) στρ, το έτος **2009**, με (313.340) στρ, το έτος **2016**, με (238.095) στρ, το έτος **1987**, με (202.083) στρ, το έτος **2020**, με (183.693) στρ κλπ. Από αυτές τις μεγαλύτερες δέκα (10) ετήσιες καταστροφές το ΠΣ έχει την ευθύνη της καταστολής των δασικών πυρκαγιών στα 7 έτη και η Δασική Υπηρεσία στα 3 έτη.

Αριθμός δασικών πυρκαγιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα έτη (2000 - 2020)

Αριθμός καμένων εκτάσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα έτη (2000 - 2020)

Οι περισσότερες καμένες εκτάσεις (περίπου 1.000.000 στρέμματα και άνω) παρατηρούνται τα έτη 1981, 1985, 1988, 2000, 2007, δηλαδή σε περιόδους έντονης ξηρασίας ή πολιτικών δραστηριοτήτων λχ βουλευτικές εκλογές.

Σχετικά με το **έτος 2021** και την τρέχουσα αντιτυρική περίοδο, ως φαίνεται από τα υπάρχοντα μέχρι σήμερα στοιχεία, εξελίσσεται σε ιδιαίτερα καταστροφικό, αφού μέχρι την 19^η Ιουλίου 2021 έχουν, σύμφωνα με το E.F.F.I.S, καταστραφεί περίπου (145.000) στρέμματα, όταν ο μέσος ετήσιος αριθμός καμένων στρεμμάτων για το διάστημα (2008 – 2020), είναι περίπου (43.000) στρ. Ο αριθμός των αγροτοδοσικών πυρκαγιών είναι για το Α΄ εξάμηνο (6.776) αγροτοδοσικές πυρκαγιές.

Το κόστος της δασοπροστασίας (πρόληψη και καταστολή δασικών πυρκαγιών) ωστόσο σήμερα είναι υπέρογκο. Με βάση την πιο πρόσφατη αναλυτική σχετική Έρευνα (βλ. Ανδριανού Γκουρμπάτση “Το κόστος της δασοπυρόσβεσης στην Ελλάδα (1981-2014), Ιούνιος 2015”), το ετήσιο κόστος της δασοπυρόσβεσης υπολογίστηκε σε **(357.000.000) ευρώ**, εκ των οποίων το κόστος της καταστολής ήταν (230.000.000) ευρώ και της πρόληψης (127.000.000) ευρώ. Σήμερα η οργανική δύναμη του ΠΣ, από (6.750) που ήταν το 1998, όταν με βάση τον Ν. 2612/1998, ανατέθηκε η καταστολή των δασικών πυρκαγιών στο ΠΣ, ανέρχεται σε (13.257) μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό, πλέον των (1.560) πυροσβεστών πενταετούς υποχρέωσης και (2.500) εποχικούς που προσλαμβάνονται κάθε αντιτυρική περίοδο. Ο συνολικός αριθμός του προσωπικού (μονίμων καθώς και προσωπικού με σύμβαση ορισμένου χρόνου) που απασχολείται στη δασοπυρόσβεση ανέρχεται συνολικά σε (17.317). Δηλαδή παρατηρείται ότι η οργανική δύναμη του ΠΣ σχεδόν τριπλασιάστηκε. Επίσης τα υδροφόρα αμιγώς πυροσβεστικά (υδροφόρα) οχήματα από (1.722) που ήταν το 1998, αυξήθηκαν και σήμερα ανέρχονται σε (2.000). Δηλαδή αυξήθηκε τόσο ο μηχανολογικός εξοπλισμός και τα μέσα όσο και ο λοιπός εξοπλισμός. Περαιτέρω τριπλασιάστηκε σχεδόν και ο αριθμός των μισθωμένων πτητικών μέσων αεροπυρόσβεσης. Πιο συγκεκριμένα, ενώ μέχρι το έτος 2018, με εξαίρεση το 2017, μισθώνονταν κατά μέσο αριθμό 10 έως 12 Ε//Π για αεροπυρόσβεση, για το 2021 μισθώθηκαν (29) πτητικά μέσα, ο μεγαλύτερος στην ελληνική ιστορία αριθμός μισθωμένων πτητικών μέσων αεροπυρόσβεσης με συνολική μεταφορική/κατασβεστική ικανότητα 180 τόννους νερό. Συνολικά για την τρέχουσα αντιτυρική περίοδο έτους 2021 θα επιχειρούν (69) πτητικά μέσα με συνολική μεταφορική/κατασβεστική ικανότητα 290 τόννους νερό. Από αυτά μισθώθηκαν 10 Ε/Π βαρέως τύπου (ERICKSON), 12 Ε/Π μεσαίου τύπου Ka-32 ή Mi-8, 6 Α/Φ ελαφρού τύπου / αμφίβια (Air Tractor), 1 Α/Φ Beriev-200, 2 Α/Φ μεσαίου τύπου (B214) μεταφοράς πεζοπόρων τμημάτων και για αεροπυρόσβεση καθώς και άλλα 3 Α/Φ μεταφορά

προσωπικό. Επιπλέον αυτών στην αεροπυρόσβεση μετέχουν και τα εξής (40) κρατικά πτητικά μέσα: α) Τα 5 Ε/Π του ΠΣ (2 Super Puma και 3 BK-117), β) Π.Α. (9 CL-215, 6 CL-415, 19 PZL M-18-B) καθώς και 3 Ε/Π βαρέως τύπου CH-47 και 1 Α/Φ C-130. Συνολικός αριθμός πτητικών μέσων (Ε/Π και Α/Φ) μισθωμένων και κρατικών (75). Με αυτά τα δεδομένα σήμερα το κόστος της δασοπυρόσβεσης (πρόληψη και καταστολή) υπολογίζεται ότι θα υπερβεί το ύψος των **(500.000)** ευρώ. Από το ποσό αυτό το κόστος της καταστολής των δασικών πυρκαγιών υπολογίζεται σχεδόν στο ύψος των (400.000) ευρώ.

ι. Ανθρώπινοι πόροι

Για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών μετά το 1998 χρησιμοποιείται προσωπικό: α) από τις διάφορες Υπηρεσίες του ΠΣ, β) πεζοπόρα τμήματα, γ) εθελοντές, δ) το Στρατό και ε) άλλες δυνάμεις που συνδράμουν το ΠΣ.

Ο μέσος / ανά έτος, αριθμός ανθρωπίνων πόρων που χρησιμοποιήθηκαν για τα έτη (2010 – 2020) είναι:

- ΠΣ (51.545) άτομα, ποσοστό 82,6%
- Πεζοπόρα Τμήματα ΠΣ (4.945) άτομα, ποσοστό 7,9%
- Εθελοντές (2.119) άτομα, ποσοστό 3,4%
- Στρατό (468) άτομα, ποσοστό 0,7%
- Άλλες Δυνάμεις που συνδράμουν το ΠΣ (3.291) άτομα, ποσοστό 5,3%

Σύνολο συμμετεχόντων / ανά έτος από το ΠΣ και διάφορες άλλες Υπηρεσίες και Φορείς και εθελοντές που δραστηριοποιούνταν στην αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών **(62.368) άτομα**. (βλ. Δραστηριότητες ΠΣ: έτη 2010 – 2020)

ii. Μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός και μέσα.

Η συντριπτική πλειοψηφία των μηχανικών μέσων που επενέβησαν για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, μετά το 1998, προέρχονται από το ΠΣ. Πιο συγκεκριμένα ο μέσος / ανά έτος, αριθμός πόρων σε μηχανικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τα έτη (2010 – 2020) είναι:

- Συνολικός αριθμός πυροσβεστικών οχημάτων (22.059)
- Οχήματα ΟΤΑ (1.050)
- Βυτιοφόρα μεταφοράς νερού (776)
- Διάφορα μηχανήματα, όπως σκαπτικά κλπ (401).

iii. Πτητικά μέσα αεροπυρόσβεσης

Ο μέσος ετήσιος αριθμός:

α) των πυροσβεστικών Α/Φ (τύπων CL-415, CL-251, PZL και GRYPMAN) του εθνικού εναέριου στόλου των ΕΔ, που χρησιμοποιήθηκαν για το ως άνω διάστημα (2010-2020) για την αεροπυρόσβεση των δασικών πυρκαγιών **είναι (482) Α/Φ**, με μέσο ετήσιο συνολικό αριθμό ωρών αεροπυρόσβεσης (532) ώρες, και
β) των πυροσβεστικών Ε/Π είναι (175), με μέσο ετήσιο συνολικό αριθμό ωρών αεροπυρόσβεσης (161).

II. ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ

Από το συνολικό αριθμό των (56.326) δασικών πυρκαγιών, οι (32) κατέληξαν και σε **φονικές πυρκαγιές**, ποσοστό 0,06% (βλ. Πίνακα 7). Απ' αυτές τις φονικές δασικές πυρκαγιές απώλεσαν **τη ζωή τους** συνολικά **(250) άτομα**, ενώ υπέστησαν και **σοβαρό τραυματισμό** (εγκαύματα) άλλα **(107) άτομα**. Ο μέσος ετήσιος αριθμός θυμάτων από δασικές πυρκαγιές είναι 6. Ωστόσο, επειδή τα θύματα αυτά χάνουν τη ζωή τους από δασικές πυρκαγιές κατά την αντιτυρική περίοδο, ο μέσος μηνιαίος κατά την αντιτυρική περίοδο αριθμός των θυμάτων είναι 1 θύμα (νεκρός) κάθε μήνα. Από το συνολικό αριθμό των (250) θυμάτων (νεκρών) που έχασαν τη ζωή τους από δασικές πυρκαγιές, τα (5) θύματα, ήταν μόνιμα στελέχη του ΠΣ, ποσοστό 2%, τα (11) θύματα, ήταν εποχικοί πυροσβέστες, ποσοστό 4,4%, τα (7) θύματα, ήταν στελέχη της Δασικής Υπηρεσίας (1

δασολόγος και 6 δασοκομάντος / εποχικοί δασοπυροσβέστες), ποσοστό 2,8%, τα (2) θύματα, ήταν εθελοντές πυροσβέστες, ποσοστό 0,8%, τα (207) θύματα, ήταν ιδιώτες, ποσοστό 82,8% και τα (18) θύματα, ήταν στελέχη των Ε.Δ., ποσοστό 7,2%. Πιο αναλυτικά για τα θύματα των Ε.Δ., σε (10) πυρκαγιές έχασαν τη ζωή τους σε διατεταγμένη υπηρεσία αεροπυρόσβεσης με πτητικά μέσα (Α/Φ ή Ε/Π) των Ε.Δ. (18) στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων (15 στελέχη της Π.Α. και 3 στελέχη του Στρατού Ξηράς).

Επισημαίνεται ότι στον ως άνω συνολικό αριθμό θυμάτων (νεκρών) από δασικές πυρκαγιές γενικά και ειδικότερα στον αριθμό θυμάτων από το προσωπικό του ΠΣ δεν έχουν υπολογιστεί και άλλοι (9), ήτοι (7) μόνιμα στελέχη και άλλοι (2) Πυροσβέστες Πενταετούς Υποχρέωσης, που έχασαν μεν τη ζωή του σε διατεταγμένη υπηρεσία δασοπυρόσβεσης, όμως από διάφορες άλλες αιτίες στο πλαίσιο της δασοπυρόσβεσης, όπως παθολογικά αίτια, τροχαία δυστυχήματα.

Οι τρεις (3) φονικότερες δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα σε επίπεδο Νομού (Περιφερειακή Ενότητα) είναι (βλ. Πίνακα 11) οι εξής:

- Στις 23 Ιουλίου 2018, στην Βορειοανατολική Αττική (Νταού-Ν. Βουτζάς-Μάτι-Κόκκινο Λιμανάκι), όπου κάηκαν (14.313) στρέμματα, προκλήθηκε από αμέλεια (καύση υπολειμμάτων κλαδιών) με (103) νεκρούς και (58) σοβαρά τραυματίες (εγκυματίες). Είναι η 2η φονικότερη παγκοσμίως πυρκαγιά του 21ου αιώνα.
- Στις 24 Αυγούστου 2007, στην Π.Ε. Ηλείας (Παλαιοχώριου / Σέκκουλα Ανδρίτσαινας) όπου κάηκαν (448.410) στρέμματα από αμελή συμπεριφορά (εγκατάλειψη φαγητού σε εστία μαγειρέματος) με 42 νεκρούς και
- Στις 30 Ιουλίου 1993, στον Άγιο Κήρυκο / Ικαρίας με περισσότερα από 20.000 καμένα στρέμματα και 13 νεκρούς.

Οι τρεις περιοχές της Ελλάδας με τα **περισσότερα ανθρώπινα θύματα (νεκρούς)** από το συνολικό αριθμό των (250) νεκρών από (φονικές) δασικές πυρκαγιές κατά το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών (βλ. Πίνακα 12) είναι:

- **Αττική** (120) θύματα, εξ αιτίας συνολικά (7) πυρκαγιών
- **Ηλεία** (43) θύματα, εξ αιτία συνολικά (2) πυρκαγιών και
- **Ικαρία** (13) θύματα, εξ αιτίας (1) πυρκαγιάς

Στις δέκα (10) πιο φονικές πυρκαγιές, οι (2) παρατηρήθηκαν στην **Αττική**, με (108) θύματα, και ακολουθούν κατά φθίνουσα σειρά από 1 πυρκαγιά οι **Π.Ε. Ηλείας**, με (42) θύματα, **Π.Ε. Ικαρίας**, με (13) θύματα, **Π.Ε. Ιωαννίνων**, με (11) θύματα, **Π.Ε. Δράμας**, με (10) θύματα, **Π.Ε.**

Αρκαδίας, με (7) θύματα, Π.Ε. Λακωνίας, με (6) θύματα, Π.Ε. Εύβοιας, με (6) θύματα και Π.Ε. Καβάλας, με (6) θύματα.

Η πλειοψηφία των θυμάτων (νεκρών) πιο συγκεκριμένα οι (201) από τους (250) συνολικά νεκρούς, ποσοστό 80,4%, έχασε τη ζωή του, όταν την **ευθύνη της καταστολής των δασικών πυρκαγιών έχει το ΠΣ** (από το 1998 μέχρι σήμερα).

III. ΑΙΤΙΑ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

Τα αίτια των δασικών πυρκαγιών διακρίνονται στις εξής γενικές από άποψη υπαιτιότητας κατηγορίες:

i. Απροσδιόριστα / άγνωστα αίτια

ii. Εμπρησμός από αμέλεια (κάψιμο καλαμιάς (αγρών), κάψιμο απορριμμάτων, βραχυκύκλωμα, τσιγάρο, σπινθήρας μηχανής, κυνηγοί, εκδρομείς/κατασκηνωτές, χρήση εκρηκτικών, σπινθήρες από τροχούς και άλλα εργαλεία, κάψιμο βοσκοτόπων, ενέργεια παιδιού, εργαζόμενοι στην ύπαιθρο, βολή στρατού κ.ά. γνωστά αίτια)

iii. Εμπρησμός από πρόθεση (κακόβουλος ή ιδιοτελής εμπρησμός, ενέργεια πυρομανούς, ενέργεια ψυχοπαθούς, ενέργεια ατόμου με διανοητική αναπηρία)

iv. Φυσικά / Τυχαία αίτια (λχ κεραυνός)

Ανθρωπογενή αίτια είναι αυτά που οφείλονται σε ανθρώπινες δραστηριότητες ανεξάρτητα αν οφείλονται σε δόλια ή αμελή ανθρώπινη συμπεριφορά.

Κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων δεκαετιών (1980 – 1999), που την ευθύνη της καταστολής των πυρκαγιών έχει η Δασική Υπηρεσία, στο 51,6% των δασικών πυρκαγιών, δηλαδή από τις 2 πυρκαγιές στη 1 δεν κατέστη δυνατόν να διακριβωθούν τα αίτια. Στο 45,6% οι πυρκαγιές οφείλονται σε ανθρωπογενή αίτια (εμπρησμός από πρόθεση και εμπρησμός από αμέλεια) και στο 3,1% οφείλονται σε φυσικά ή τυχαία αίτια (βλ. Πίνακες 3Α και 3Β).

Επίσης κατά τη διάρκεια της τρίτης και τέταρτης δεκαετίας (2000 – 2019), που την ευθύνη της καταστολής των δασικών πυρκαγιών έχει το Πυροσβεστικό Σώμα, στο 26% των πυρκαγιών δηλαδή από τις 4 στην 1, δεν κατέστη δυνατόν να διακριβωθούν τα αίτια. Στο 64,2% οι πυρκαγιές οφείλονται σε ανθρωπογενή αίτια (εμπρησμός από πρόθεση και εμπρησμός από αμέλεια). Στο 2,1% οι πυρκαγιές οφείλονται σε τυχαία αίτια, ενώ στο 7,7% οι πυρκαγιές οφείλονται σε φυσικά αίτια (κεραυνός).

Ο μέσος αριθμός δασικών πυρκαγιών για το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών, των οποίων ο διωκτικός μηχανισμός δεν κατέστη δυνατόν να διακριβώσει τα αίτια, ανέρχεται σε ποσοστό 38,8%, των πυρκαγιών που οφείλονται σε ανθρωπογενή αίτια (εμπρησμό σε δάση από πρόθεση και

από αμέλεια), ανέρχεται στο ποσοστό 54,9% και των πυρκαγιών που οφείλονται σε τυχαία και φυσικά αίτια, ανέρχεται στο 6,4%. Ειδικότερα τα αίτια των πυρκαγιών που προκλήθηκαν από ανθρώπινη αμέλεια το υπό έρευνα διάστημα είναι: α) καύση υπολειμμάτων καλλιεργειών και απορριμμάτων, β) κάψιμο μελισσών, γ) εγκατάλειψη μαγειρικού σκεύους, δ) βολή στρατού, ε) τσιγάρο, στ) χωματερή, ζ) σπινθήρες μηχανής και η) σπινθήρες ηλεκτροφόρων αγωγών, ενώ μία καταστροφική πυρκαγιά οφείλεται σε πτώση κεραυνού.

IV. ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ

Κατά το διάστημα (1986 – 2010), σε συνολικό αριθμό (38.578) δασικών πυρκαγιών καταδικάσθηκαν σε διάφορες ποινές, είτε για κακουργηματική πράξη είτε για πλημμεληματική πράξη για το έγκλημα του εμπρησμού σε δάση (από αμέλεια και από πρόθεση), συνολικά **(4.671)** κατηγορούμενοι, ποσοστό **12,1%** (βλ. Πίνακα 9). Ο μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών το ανωτέρω διάστημα είναι (1.607,4) πυρκαγιές, ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός καταδικασθέντων για το έγκλημα του εμπρησμού σε δάση από πρόθεση ή από αμέλεια είναι **(194,6)** κατηγορούμενοι.

Ο συνολικός αριθμός **καταδίκων / υποδίκων** για το έγκλημα ου εμπρησμού σε δάση από πρόθεση ή από αμέλεια που βρέθηκαν το διάστημα (1998 – 2015) σε κάθε είδους καταστήματα κράτησης είναι **(57)**. Από αυτούς οι (53) είναι άνδρες, ποσοστό 92,9% και οι (4) γυναίκες, ποσοστό 7,1%. Ο μέσος ετήσιος αριθμός καταδίκων / υποδίκων για το ως άνω έγκλημα που βρίσκονται σε κάθε είδους καταστήματα κράτησης είναι σχεδόν (4), ποσοστό 2,1% περίπου επί του ετήσιου αριθμού καταδικασθέντων (βλ. Πίνακα 10).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Α

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται τα αίτια των δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα, τα έτη (1980-1999)

Χρονική Περίοδος	Ανθρωπογενή Αίτια (Μ.Ο.)	Φυσικά / Τυχαία Αίτια (Μ.Ο.)	Άγνωστα / Απροσδιόριστα Αίτια (Μ.Ο.)
A) Έτη 1980 - 1989	57,6%	2,9%	39,5%
B) Έτη 1990 - 1999	33,6%	3,2%	63,8%
Μ.Ο.	45,6%	3,1%	51,6%

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος

ΠΙΝΑΚΑΣ 3Β

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται τα αίτια των αγροτοδοσικών πυρκαγιών στην Ελλάδα, τα έτη
(2007-2020)

Έτος	Άγνωστα/ Απροσδιόριστα (%)	Εμπρησμός από Αμέλεια (%)	Εμπρησμός από Πρόθεση (%)	Τυχαία Αίτια (%)	Φυσικά Αίτια (%)
2000	42,1	32,3	19,9	0,3	5,4
2001	32,8	38,4	17,9	0,1	10,8
2002	36,9	32,2	16,4	0,2	14,3
2003	37,6	26,6	21,1	0,9	13,7
2004	39,2	30,1	21,7	0,5	8,6
2005	39,4	31,1	22,6	0,1	6,8
2006	42,6	23,5	23,5	0,2	10,2
2007	51,7	17,8	23,7	1,6	4,9
2008	50,6	27,3	16,7	2,6	2,5
2009	27,5	21,6	31,5	3,8	15,4
2010	17,8	37,7	37,5	4,0	3,0
2011	14,3	32,5	48,1	2,6	2,3
2012	11,3	31,9	52,2	2,2	2,2
2013	9,4	37,3	47,4	3,4	2,3
2014	10,7	22,1	51,6	4,2	11,3
2015	10,0	24,9	53,1	3,4	8,5
2016	9,9	23,9	56,2	2,5	7,4
2017	11,8	21,5	58,1	2,4	6,1
2018	9,9	25,3	50,1	3,0	11,8
2019	13,1	24,0	52,4	4,0	6,5
2020	-	-	-	-	-
Μ.Ο.	26,0	28,1	36,1	2,1	7,7

Πηγή: ΔΑΕΕ / ΠΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Οι μεγαλύτερες σε έκταση (> 10.000 στρ.) δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα, εκτός της Αττικής, (1916-2021)

α/α	Έτος	Περιοχή	Καμένες εκτάσεις (στρέμματα)	Αιτία	Παρατηρήσεις
1	1974 (4/9/1974)	Ν. Δωδεκανήσου/Ρόδος / Δάσος Αρνίθας	77.966	Αμέλεια (κάψιμο χαρτιών Μοναστήρι Φιλήμονος	
2	1977 (21/6/1977)	Ν. Χαλκιδικής /Κασσάνδρα / Νέα Σκιώνη	18.451	Αμέλεια (σπινθήρας θεριζοαλωνιστικ ής μηχανής)	
3	1977 (6/7/1977)	Ν. Γρεβενών	13.850	Άγνωστη	

4	1977 (22/8/1977)	Ν. Εύβοιας /Βόρεια Εύβοια / Λίμνη	99.697	Κακόβουλος Εμπρησμός	
5	1981 (21/7/1981)	Ν. Χαλκιδικής /Κασσάνδρα	14.492	Άγνωστη	Διήρκεσε 9 ημέρες- Αυτοκατασβέστηκε
6	1981 (3/8/1981)	Ν. Χίου	50.527	Κακόβουλος Εμπρησμός	
7	1981 (3/8/1981)	Ν. Ηλείας/Αμαλιάδα	68.790	Άγνωστη	Διήρκεσε 3 ημέρες
8	1981 (5/8/1981)	Ν. Μεσσηνίας / Καλαμάτα	49.978	Κακόβουλος Εμπρησμός	Διήρκεσε 5 ημέρες
9	1983 (28/8/1983)	Ν. Λασιθίου	22.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	Κατασβέστηκε μετά από 3 ημέρες
10	1984 (18/7/1981)	Ν. Θεσσαλονίκης / ΒΔ Θεσσαλονίκη	35.983	Αμέλεια (καύση υπολειμμάτων)	
11	1984 (21/7/1984)	ΝΑ Θάσος	20.492	Κακόβουλος Εμπρησμός	
12	1985 (14/7/1985)	Ν. Πειραιώς	14.600	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	
13	1985 (24/7/1985)	Ν. Χανίων	14.000	Αμέλεια (απόρριψη τσιγάρου)	
14	1985 (12/8/1985)	Ν. Αχαΐας	27.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	
15	1985 (14/8/1985)	Ν. Καβάλας	50.700	Κακόβουλος Εμπρησμός	Κατασβέστηκε μετά από 7 ημέρες
16	1985 (15/8/1985)	Ν. Καβάλας	118.665	Άγνωστη	6 νεκροί. Καταστράφηκαν 2 σπίτια. Κατασβέστηκε μετά από 11 ημέρες
17	1985 (15/8/1985)	Ν. Χαλκιδικής	32.080	Κακόβουλος Εμπρησμός	Κατασβέστηκε μετά από 5 ημέρες
18	1985 (15/9/1985)	Ν. Καβάλας/Ανατολική – Νότια Θάσος	117.948	Αμέλεια (καύση μελισσών)	Διήρκεσε 8 ημέρες
19	1987 (9/8/1987)	Ν. Δωδεκανήσου / Ρόδος (Απόλλωνας, Λάρδος, Πυλώνας, Πλατανιάς κλπ)	128.583	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 4 ημέρες
20	1987 (9/8/1987)	Ν. Φθιώτιδας	73.500	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 8 ημέρες
21	1988 (4/8/1988)	Ν. Ηλείας	100.000	Υποπτη Εμπρησμού	Κατασβέστηκε μετά από 10 ημέρες
22	1988 (4/7/1988)	Ν. Εύβοιας	87.940	Άγνωστη	
23	1988 (8/7/1988)	Ν. Κοζάνης	45.025	Αμέλεια (Βολή Στρατού)	Κατασβέστηκε μετά από 4 ημέρες
24	1988 (9/7/1988)	Ν. Κυκλίας	30.080	Αμέλεια (καύση υπολειμμάτων)	Κατασβέστηκε μετά από 1 ημέρα
25	1988 (23/7/1988)	Ν. Λάρισας	54.000	Αμέλεια (καύση υπολειμμάτων)	Κατασβέστηκε μετά από 2 ημέρες-κάηκαν

					150 σπίτια
26	1988 (9/7/1988)	Ν. Τρικάλων	38.125	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	Κατασβέστηκε μετά από 4 ημέρες
27	1988 (9/7/1988)	Ν. Φλώρινας	17.500	Άγνωστη	
28	1988 (7/8/1988)	Ν. Κοζάνης	45.025	Αμέλεια (πιθανόν βολή στρατού)	
29	1988 (23/8/1988)	Ν. Λάρισας	29.500	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	Κατασβέστηκε μετά από 2 ημέρες
30	1988 (6/7/1988)	Ν. Χίος	48.000	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 4 ημέρες
31	1988 (7/7/1988)	Ν. Κεφαλλονιά	13.000	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 11 ημέρες
32	1988 (8/7/1988)	Ν. Κεφαλλονιά	40.000	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 10 ημέρες
33	1988 (8/7/1988)	Ν. Κεφαλλονιά	20.000	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 13 ημέρες
34	1988 (9/7/1988)	Ν. Μεσσηνίας	34.370	Κακόβουλος Εμπρησμός	
35	1988 (17/7/1988)	Ν. Ρεθύμνου	20.000	Αμέλεια (καύση απορριμμάτων)	
36	1988 (3/9/1988)	Ν. Μαγνησίας / Δ/Δ Ανθότοπου	23.500	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	Κατασβέστηκε μετά από 5 ημέρες
37	1988 (16/9/1988)	Ν. Καρδίτσας	10.000	Άγνωστη	
38	1988 (7/11/1988)	Ν. Λάρισας	25.000	Αμέλεια (καύση καλαμιών)	
39	1989 (8/6/1989)	Ν. Δωδεκανήσου /Ρόδος	16.000	Αμέλεια (καύση υπολειμμάτων)	
40	1989 (25/7/1989)	Ν. Λακωνίας	17.875	Άγνωστη	
41	1989 (16/8/1989)	Ν. Καβάλας	96.176	Κακόβουλος Εμπρησμός	Καταστράφηκαν 23 σπίτια. Κατασβέστηκε μετά από 22 ημέρες
42	1990 (Ιούλιο)	Ν. Εύβοιας / Γιάλτρα Λιχάδας	10.300	Άγνωστη	
43	1990 (16/7/1990)	Ν. Σάμου	15.500	Άγνωστη	
44	1990 (14/8/1990)	Ν. Χαλκιδικής	22.380	Άγνωστη	
45	1991 (2/10/1991)	Ν. Θεσσαλονίκης	23.070	Άγνωστη	
46	1992 (8/8/1992)	Ν. Αργολίδας	16.050	Αμέλεια (σπινθήρας μηχανής)	

47	1992 (24/9/1992)	Ν. Δωδεκανήσου / Ρόδος	72.000	Αμέλεια (κάπνισμα μελισσών)	1 νεκρός. Καταστράφηκε 1 σπίτι. Κατασβέστηκε μετά από 10 ημέρες
48	1992 (30/10/1992)	Ν. Μαγνησίας / Δ/Δ Περίβλεπτου	14.467	Άγνωστη	
49	1993 (23/7/1993)	Ν. Ημαθίας	< 10.000	Άγνωστη	Ακριβής καμένη έκταση 9.400 στρ.
50	1993 (27/7/1993)	Ν. Ιωαννίνων	10.499	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 13 ημέρες
51	1993 (30/7/1993)	Άγιος Κήρυκος / Ικαρία	>20.000	Αμέλεια	13 νεκροί
52	1993 (31/7/1993)	Ν. Σάμου	19.500	Άγνωστη	
53	1993 (24/7/1993)	Ν. Λασιθίου	25.000	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	Κατασβέστηκε μετά από 3 ημέρες
54	1993 (11/9/1993)	Ν. Βοιωτίας	< 10.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	Ακριβής καμένη έκταση 9.507 στρ
55	1994 (17/8/1994)	Ν. Λασιθίου	70.000	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 5 ημέρες και αναζωπυρώθηκε, οπότε χρειάστηκαν άλλες 4 ημέρες για πλήρη κατάσβεση
56	1994 (15/8/1994)	Ν. Δωδεκανήσου / Λέσβος (Ορεινός όγκος Πλωμαρίου)	25.950	Υποπτη Εμπρησμού	Κατασβέστηκε μετά από 5 ημέρες
57	1994 (29/8/1994)	Ν. Δράμας	14.000	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	
58	1995 (29/8/1995)	Ν. Βοιωτίας	< 10.000	Άγνωστη	Ακριβής καμένη έκταση 9.500 στρ.
59	1996 (5/9/1996)	Ν. Λακωνίας	23.200	Αμέλεια (ενέργεια παιδιού)	
60	1997 (6/7/1997)	Ν. Θεσσαλονίκης /Περιαστικό Δάσος Σείχ-Σου	16.641	Κακόβουλος Εμπρησμός	
61	1998 (4/7/1998)	Ν. Εύβοιας	87.940	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 6 ημέρες
62	1998 (4/8/1998)	Ν. Ηλεία	99.956	Κακόβουλος Εμπρησμός (καύση χασισοφυτείας)	Κατασβέστηκε μετά από 10 ημέρες
63	1998 (5/8/1998)	Ν. Θεσπρωτίας	11.250	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 3 ημέρες
64	1998 (7/8/1998)	Ν. Αιτωλοακαρνανίας	21.000	Άγνωστη	
65	1999 (28/7/1999)	Ν. Χίου / Ακρωτήριο Μελανιός	>1.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	2 νεκροί (εποχιακοί πυροσβέστες)- σοβαρά εγκαυματίας 1 αξιωματικός ΠΣ

66	1999	Ν. Εύβοιας / Κύμη - Αλιβέρι	63.759	Άγνωστη	
67	1999	Ν. Κορινθίας / Λουτράκι - Περαιχώρα	19.182	Άγνωστη	
68	2000 (4/7/2000)	Ν. Λακωνίας	42.445	Άγνωστη	
69	2000 (9/7/2000)	Ν. Φθιώτιδας	73.500	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 13 ημέρες
70	2000 (6/7/2000)	Ν. Σάμου / Μυτιληνιοί-Μαυρατζαίοι	145.000	Κακόβουλος Εμπρησμός (καύση χασισοφυτείας)	1 νεκρή - κάηκαν 47 σπίτια
71	2000 (12/7/2000)	Ν. Φωκίδας	17.500	Άγνωστη	
72	2000 (9/7/2000)	Ν. Κορινθίας / Άνω Πιτσά Ξυλόκαστρου-Λουτρό-Βρυσούλες-Καμάρι κλπ	228.363	Κακόβουλος Εμπρησμός (κέρδος-επέκταση αμπελώνων)	1 νεκρή (ηλικιωμένη)-καταστράφηκαν 139 σπίτια. Κατασβέστηκε μετά από 10 ημέρες. Συνελήφθη ο εμπρηστής (υπότροπος) και καταδικάστηκε για κακουρηματικό εμπρησμό δάσους κλπ
73	2000 (13/7/2000)	Ν. Μαγνησίας (Νότιο Πήλιο – Αργαλαστή -Ξινόβρυση)	26.522	Άγνωστη	2 νεκροί. Πτώση Α/Φ Canadair (νεκροί 2 πιλότοι).Κάηκαν σπίτια
74	2000 (21/8/2000)	Ν. Αρκαδίας (Μαίναλο - Λυκόχια)	67.800	Φυσικά Αίτια (κεραυνός)	Αναζωπυρώθηκε-Κατασβέστηκε μετά από 23 ημέρες
75	2000 (21/8/2000)	Ν. Ηλείας	21.450	Κακόβουλος Εμπρησμός (ενέργεια πυρομανή)	Κατασβέστηκε μετά από 23 ημέρες
76	2000 (Αύγουστος)	Ν. Αττικής / Κύθηρα	15.840	Αμέλεια (Χωματερή)	
77	2000 (24/8/2000)	Ν. Ιωαννίνων / Χαραυγή Πωγωνίου	19.760	Κακόβουλος Εμπρησμός (εισαγόμενη πυρκαγιά από Αλβανία)	11 νεκροί (ηλικιωμένοι)
78	2000	Ν. Χίου / Νότια Χίος	38.241	Άγνωστη	
79	2001 (4/8/2001)	Ν. Ροδόπης	15.870	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 16 ημέρες
80	2006 (21/8/2006)	Ν. Χαλκιδικής / Κασσάνδρα	13.585	Υποπτη Εμπρησμού	
81	2007 (27/6/2007)	Ν. Βοιωτίας / Στεφάνη-Δερβενοχώρια) / Πάρνηθα	50.450	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	Από τα στρέμματα αυτά τα 27.200 στρ. αφορούν την Πάρνηθα
82	2007 (23/7/2007)	Ν. Αχαΐας / Κουνηνά Αιγίου	143.060	Υποπτη Εμπρησμού	3 νεκροί
83	2007	Ν. Μεσσηνίας /Λαδά	113.000	Υποπτη	Εκκενώθηκαν 8 χωριά

	(23/8/2007)	Καλαμάτας		Εμπρησμού	
84	2007 (23/8/2007)	<u>N. Λακωνίας</u> / Αερόπολη- Ταύγετος (Λάγα, Καρβέλι, Αράχωβα, Αρτεμής, Οίτυλο) Καλλιθέα	220.000	Υποπτη Εμπρησμού	6 νεκροί (από αυτούς 1 ήταν εποχικός πυροσβέστης)
85	2007 (24/8/2007)	<u>N. Ηλείας- Αρκαδίας</u> 1ο μέτωπο: Παλαιοχωρίου Δ/Δ Μακίστου Δήμου Ζαχάρως Ηλείας 2ο μέτωπο: Αμπάρια Δ/Δ Σέκουλα Δήμου Ανδρίτσαινας Ηλείας 3ο μέτωπο: Σούλου Μεγαλόπολης Αρκαδίας /	Σύνολο <u>448.410</u> (το 2ο και 3ο μέτωπο = 210.000)	Υποπτη Εμπρησμού (1ο μέτωπο) / Αμέλεια (2ο μέτωπο) – Μαγειρικό Σκεύος / (3η) Υποπτη Εμπρησμού	42 νεκροί στην Ηλεία, εκ των οποίων 36 Αρτέμιδα και Μάκιστο (οι 3 ήταν εποχικοί πυροσβέστες και απανθρακώθηκαν στην Αρτέμιδα). Κάηκαν 147 χωριά/οικισμοί → 30.00 0 ζώα-180 σπίτια (ολικώς) και 350 (μερικώς).
86	2007 (24/8/2007)	<u>N. Αρκαδίας</u> Δόριζα Βαλτετσίου Αρκαδίας	433.280	Υποπτη Εμπρησμού	7 νεκροί
87	2007 (24 και 25/8/2007)	<u>N. Ηλείας</u> 1ο μέτωπο: Βάλμης Πηνείας Ηλείας 2ο μέτωπο: Κλινδιάς Ωλένης Ηλείας	Σύνολο 430.710	Υποπτη Εμπρησμού	
88	2007 (25/8/2007)	N. Εύβοιας / (ξεκίνησε από το ΔΔ Γάγια του Δήμου Κονιστρών, Αλιβέρι, Μίστρο, Θεολόγος, Στύρα)	247.204	Υποπτη Εμπρησμού	6 νεκροί (οι 2 ήταν εποχικοί πυροσβέστης)
	2007	Συνολική Εικόνα Σύνολο καμένων εκτάσεων 2.623.933,4 στρ στην Επικράτεια το 2007. Κάηκε το 12% των δασών της χώρας. Τα 313.560 στρέμματα ανήκαν σε περιοχές δικτύου Natura 2000. Υπέστησαν μόνον στην Πελοπόννησο ολική καταστροφή 1.644 κτίρια όλων των χρήσεων και μερική καταστροφή άλλα 887. Συνολικά καταστράφηκαν 1.700 κτίρια, κάηκαν 337 χωριά, 60.000 ζωικό κεφάλαιο, έμεινα άστεγοι 1.600. Το συνολικό κόστος της καταστροφής υπολογίζεται στα 5 δις ευρώ. Οι ως άνω καταστροφές αποτελούν πανευρωπαϊκή πρωτιά.		Επικήρυξη εμπρηστών 100.000 έως 1.000.000 ευρώ	85 νεκροί συνολικά στην επικράτεια. Για την πυρκαγιά Παλαιοχωρίου / Ζαχάρω Ηλείας καταδικάστηκαν πρωτόδικα 5 άτομα σε συνολική εκτιμώμενη ποινή φυλάκισης 10 ετών (εξαγοράσιμη) οι 4 και έναν σε 5 χρόνια (ΤρΠλΗλείας 1972/2012). Σε Β΄ βαθμό (ΤρΕφΠλΠατρών 1264/2014) καταδικάστηκαν 2 άτομα σε 9 μήνες φυλάκιση με αναστολή και 2 άτομα ίδια ποινή εξαγοράσιμη. Έγινε αμετάκλητη με την ΑΠ 940/2015, με την οποία επικυρώθηκε η ως άνω Β/βάθμια απόφαση
89	2008 (22/7/2008)	N. Ρόδου (Άγιος Ισίδωρος / Δήμου Ατταβύρου)	144.744	Αμέλεια (καύση ξερών χόρτων)	Κατασβέστηκε μετά από 6 ημέρες- Καταδικάστηκε σε Α΄ βαθμό ο

					κατηγορούμενος σε φυλάκιση 4 ετών και πρόστιμο 15.000 ευρώ
90	2009 (17/8/2009)	Ν. Βοιωτίας / (Ελικώνας-Θίσβη)	19.250	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 2 ημέρες
91	2009 (22/8/2009)	Ν. Εύβοιας / Κάρυστος - (Πανωχώρι- Μαστρογιανναίοι)	58.150	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 4 ημέρες
92	2010 (15/8/2010)	Ν. Αττικής / Κύθηρα	14.170	Άγνωστη	
93	2011 (28/7/2011)	Ν. Ρεθύμνου (Πλατανιές – Δήμου Αγ. Βασιλείου)	30.000	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	Καταδικάστηκαν με την υπ' αρ. 240/2016 Μονομελές Εφετείο Κρήτης, 2 άτομα (φυσικός και ηθικός αυτουργός σε κάθειρξη 10 ετών έκαστος για κακοβουλία και ιδιοτέλεια
94	2011 (24/8/2011)	Ν. Έβρου / (Λευκίμη – Βυρίνη- Δαδιά - Σουφλί)	62.008	Υποπτη Εμπρησμού	Κατασβέστηκε μετά από 5 ημέρες – καταστροφή Εθνικό Πάρκο Δαδιάς (39.200 στρ.)
95	2012 (16/6/2012)	Ν. Κυκλάδων / Κύθνος	10.230	Άγνωστη	
96	2012 (17/8/2012)	Ν. Χίου / (Άγιος Μάρκος - Καρνές)	152.001	Άγνωστη	Καταστράφηκε το 40% των μαστιχόδεντρων της Χίου
97	2012 (18/7/2012)	Ν. Αχαΐας / Αργυρά Δήμου Ρίου	12.940	Άγνωστη	
98	2012 (30/7/2012)	Ν. Ηρακλείου / Δήμος Βιάννου	24.480	Κακόβουλος Εμπρησμός (βοσκοτόπια)	Ποινική δίωξη για κακούργημα σε 2 δράστες
99	2012 (7/8/2012)	Ν. Αρκαδίας / Ανεμοδούρι Δήμος Φαλαισίας/ Μεγαλόπολης	44.630	Άγνωστη	
100	2012 (8/8/2012)	Ν. Χαλκιδικής / Άγιο Όρος (περιοχή Μονοξελίτη)	48.330	Άγνωστη	
101	2012 (24/8/2012)	Ν. Ευβοίας / Δήμος Αυλώνας - Κύμη	37.240	Άγνωστη	
102	2012 (30/8/2012)	Ν. Λασιθίου / Δήμος Ιτανού	10.340	Άγνωστη	
103	2013 (25/7/2013)	Ν. Κυκλάδων / Σέριφος	13.210	Άγνωστη	
104	2013 (27/7/2013)	Ν. Ρόδου / Νότια Ρόδος	42.270	Άγνωστη	
105	2013 (27/7/2013)	Ν. Ηρακλείου	18.881	Άγνωστη	
106	2013 (16/8/2013)	Ν. Καβάλας / Θάσος	11.860	Άγνωστη	

107	2014 (26/6/2014)	Ν. Φθιώτιδας /Μάξι - Μαλαισίνα	25.830	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	
108	2015 (17/7/2017)	Ν. Λακωνίας /Νεάπολη (Φαλακρό)	43.250	Αμέλεια (ΔΕΗ)	Καταδίκη σε Α΄ Βαθμό σε 3 υπεύθυνους ΔΕΗ
109	2015 (17/7/2016)	Ν. Λάρισας / Δήμος Νίκαιας	20.870	Άγνωστη	
110	2015 (25/7/2015)	Ν. Λάρισας / Δήμος Φαρσάλων	18.810	Άγνωστη	
111	2016 (6/9/2016)	Ν. Βοιωτίας / Ακόντιο	10.000	Άγνωστη	
112	2016 (19/6/2016)	Ν. Ρόδου / Απολακκιά	17.720	Αμέλεια (αλωνιστική μηχανή)	
113	2016 (25/6/2016)	Ν. Βοιωτίας / Δερβενοχώρια	10.175	Άγνωστη	
114	2016 (23/7/2016)	Ν. Χίου / Ελάτα (Μαστιχοχώρια)	52.420	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	
115	2016 (25/7/2016)	Ν. Εύβοιας / Κάρυστος	15.150	Άγνωστη	
116	2016 (30/7/2016)	Ν. Εύβοιας /Λίμνη-Αγία Άννα (Φαράκλα)	26.220	Άγνωστη	
117	2016 (30/7/2016)	Ν. Ρεθύμνου / Άγιος Βασίλειος – θέση Σακτούρια	14.980	Άγνωστη	
118	2016 (10/9/2016)	Ν. Καβάλας / Θεολόγος Θάσου	40.790	Άγνωστη	
119	2016 (10/9/2016)	Ν. Καβάλας / Μεγάλος Πρίνος Θάσου	38.960	Άγνωστη	
120	2016 (10/9/2016)	Ν. Καβάλας / Θάσος (Μαριές)	11.680	Άγνωστη	
121	2017 (1/7/2017)	Ν. Λακωνίας / Αν. Μάνη (Πύρριχος)	24.693	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	
122	2017 (4/8/2017)	Ν. Αττικής / Κύθηρα / Μυλοπόταμος	30.940	Αμέλεια	
123	2017 (26/8/2017)	Ν. Ζακύνθου / ΤΚ Βολίμες- Αναφωνήτρια-Μαριές- Ορθονιοί	15.920	Κακόβουλος Εμπρησμός	Παραπέμπονται για εμπρησμό σε δάση από πρόθεση 2 άτομα
124	2017 (11/9/2017)	Ν. Αχαΐας / Πάτρα (Σανταμέρι - Άρλα)	14.830	Άγνωστη	
125	2019 (13/8/2019)	Ν. Εύβοιας / (Μακρομάλλη) – Δήμος Δυρφίων- Μεσσαπίων	23.506	Υποπτη Εμπρησμού	Ξεκίνησε από θέση Καταβόθρα πλησίον Ι.Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου - Μακρομάλλη
126	2020 (22/7/2020)	Ν. Κορίνθου / Κεχριές	35.490	Άγνωστη	
127	2020 (22/8/2020)	Ν. Λακωνίας / Ανατολική Μάνη (Δροσοπηγή)	18.823	Άγνωστη	
128	2020 (15/9/2020)	Ν. Έβρου / Αλεξανδρούπολη – Δρυμό Νίψας - Λουτρά	67.000	Άγνωστη	Κατασβέστηκε μετά από 3 ημέρες

129	2020 (1/10/2020)	Ν. Έβρου /Λευκίμη Σουφλίου	52.000	Αμέλεια (ενδείξεις για εκπαιδευτική βολή Στρατού)	
Συνολικός αριθμός καμένων δασικών και γεωργικών εκτάσεων στην επικράτεια, εκτός Αττικής 4.753.181,1					

Πηγές: WWF-ΕΛΛΑΣ, ΕΘΙΑΓΕ, ΥΠΕΝ, ΑΠΣ, ΥΠΕΧΩΔΕ 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

**Οι φονικές και οι μεγαλύτερες σε έκταση (> 10.000 στρ) δασικές πυρκαγιές στην Αττική
(1981 - 2021)**

α/α	Ημερομηνία	Περιοχή	Καμένες εκτάσεις (στρέμματα)	Αιτία	Λοιπές Πληροφορίες
1	1916 (30/6/1916)	Τατόι	29.986	Υποπτη Εμπρησμού	5 νεκροί (στρατιωτικοί και φύλακες) Βασιλικού Κτήματος
2	1974 (20/7/1974)	Υμηττός	36.159	Υποπτη Εμπρησμού	Ημέρα Τουρκικής εισβολής στην Κύπρο
3	1981	Κοκκιναράς Κηφισιάς (Βόρεια Πεντέλη)- έναρξη Κτήμα Συγγρού	6.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	2 νεκροί / 30 τραυματίες
4	1982	Διόνυσος-Πεντέλη-Εκάλη- Γέρακας-Πικέρμι-Μαραθώνας	25.000	Άγνωστη	2 νεκροί
5	1985 (11/8/85)	Γέρακας	78.067	Κακόβουλος Εμπρησμός	2 νεκροί. Καταστράφηκε 1 σπίτι. Κατασβέστηκε μετά από 5 ημέρες
6	1985 (11/8/1985)	Μάνδρα / Όρος Πατέρα (Θέσεις Μελετάκι, Κυπαρίσσι, Κανδήλι κλπ Δήμου Μάνδρας	60.500	Κακόβουλος Εμπρησμός	
7	1986	Βαρυμπόμπη-Διόνυσος	40.000	Άγνωστη	
8	1986	Όρος Πατέρα - Μάνδρα	70.220	Αμέλεια (σπινθήρες φορτηγού)	
9	1991	Φυλή	10.309	Άγνωστη	
10	1992 (5/9/1992)	Καπανδρίτι-Μαλακάσα-Κάλαμος- Ωρωπός-Γραμματικό-Κιούρκα	69.968	Αμέλεια (Χωματερή Αυλώνα)	
11	1993	Άγιος Στέφανος-Σούλι- Μαραθώνας-Σταμάτα-Διόνυσος	-	Αμέλεια (πτώση στρατιωτικού Ε/Π)	
12	1993	Πεντέλη-Ντράφι-Παλλήνη	>11.000	Άγνωστη	

13	1995	Πεντέλη-Πικέρμι-Παλλήνη-Ντράφι-Ανθούσα-Δάσος Ραπεντώσας από άγιο Πέτρο έως Γερμανικό Νεκροταφείο	100.000	Αμέλεια (έναρξη από χωράφι)	>150 σπίτια κάηκαν
14	1998 (22/7/1998)	Θέσεις Αγ. Ιωάννης Καρέα, Προφήτη Ηλία, Αγία Μαύρα, Ρέμμα Βαμβακιάς, Στεφάνια Δήμων Ηλιούπολης, Βύρωνα, Αργυρούπολης και Κορωπίου	2.910	Άγνωστη	4 νεκροί (3 στελέχη του ΠΣ και 1 εθελοντής πυροσβέστης)
15	1998	Πεντέλη-Ν. Βουτζά-Ανθούσα	75.000	Άγνωστη	
16	1999	Πεντέλη (Δυτική)	22.094	Κακόβουλος Εμπρησμός	
17	2005 (28/7/2005)	Ραφήνα (Αγία Κυριακή)-Καλλιτεχνούπολη-Ν. Βουτζά-	<10.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	
18	2007 (27/6/2007)	Δερβανοχώρια (Στεφάνη) – Πάρνηθα (Εθνικός Δρυμός)	50.450	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	Ξεκίνησε από Δερβανοχώρια από ΔΕΗ και αναζωπυρώθηκε. Στις 27/8/2007 μεταδόθηκε στην Πάρνηθα. Από τις καμένες τα 27.200 ανήκουν Εθνικό Δρυμό
19	2007 (16/8/2007)	Πεντέλη	9.500	Υποπτη Εμπρησμού	
20	2009 (21/8/2009)	ΒΑ-Αττική: Σέσι Γραμματικού, Βαρνάβα, Καπανδριτίου Μαραθώνα, Παλιά Πεντέλη, Διόνυσο, Αγ. Στέφανος, Ντράφι, Πικέρμι, Ανθούσα, Παλλήνη Γραμματικό	205.210	Άγνωστη	Ξεκίνησε από Μαύρο Βουνό / Γραμματικού (Σέσι Γραμματικού)- Έσβησε 24/8/2009
21	2009 (22/8/2009)	Κιθαιρώνας (οικισμοί Λιβαδόστρα – Πόρτο Γερμενό)	30.730	Άγνωστη	Κατασβέστηκε 26/8/2009
22	2012 (16/6/2012)	Κερατέα	33.100	Άγνωστη	
23	2015 (17/7/2015)	Υμηττός (Ηλιούπολη-Αργυρούπολη)	11.200	Αμέλεια (κάπνισμα μελισσών)	
24	2017 (13/8/2017)	Βορειοανατολική Αττική/Βαρνάβας - Κάλαμος	29.117	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	
25	2018 (23/7/2018)	Κινέτα	55.680	Αμέλεια (ενδείξεις ΔΕΗ)	14 τραυματίες
26	2018 (23/7/2018)	Νταού-Ν.Βουτζάς-Μάτι-Κόκκινο Λιμανάκι	14.313	Αμέλεια (καύση κλαδιών)	103 νεκροί και 58 τραυματίες. Είναι η 2η φονικότερη παγκοσμίως πυρκαγιά του 21ου αιώνα. Κατασβέστηκε πλήρως μετά από 50 ημέρες
27	2020 (9/9/2020)	Κερατέα - Ανάβυσσος	10.380	Άγνωστη	
28	2021 (19/5/2021)	Σχίνος - Αλεποχώρι	72.000	Αμέλεια (πιθανόν καύση	Κάηκαν περί τα 400 σπίτια

			γεωργικών υπολειμμάτων)	
Συνολικός αριθμός καμένων αστικών και γεωργικών εκτάσεων όπως και ανθρώπινων απωλειών στην Αττική			1.168.893 στρ.	118 νεκροί και 102 τραυματίες/ εγκαυματίες

Πηγές: WWF-ΕΛΛΑΣ, ΕΘΙΑΓΕ, ΥΠΕΝ, ΑΠΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

**Οι καταστρεπτικότερες (>70.000 στρ.) δασικές πυρκαγιές Ελλάδας
(1916 – 2021)**

α/α	Ημερομηνία	Περιοχή	Καμένες εκτάσεις (στρέμματα)	Αιτία	Απώλειες
1	2007 (24/8/2007)	Σούλου Μεγαλόπολης Αρκαδίας / Παλαιοχωρίου Ηλείας / Σέκουλα Ανδρίτσαινας Ηλείας	448.410	Υποπτη (1η) / Αμέλεια (2η) – Μαγειρικό Σκεύος	7 νεκροί στην Αρκαδία και 63 στην Ηλεία
2	2007 (24/8/2007)	Δόριζα Βαλτετσίου Αρκαδίας	433.280	Υποπτη	
3	2007 (24 και 25/8/2007)	Βάλμης Πηνειάς Ηλείας / Κλινδιάς Ωλένης Ηλείας	430.710	Υποπτη	
4	2007 (25/8/2007)	Εύβοια (ξεκίνησε από το ΔΔ Γάγια του Δήμου Κονιστρών, Αλιβέρι, Μίστρο, Θεολόγος, Στύρα)	247.204	Υποπτη	6 νεκροί
5	2000 (9/7/2000)	Ν. Κορινθία (Άνω Πιτσά Ξυλόκαστρου)	228.363	Εμπρησμός (επέκταση αμπελώνα)	1 νεκρός
6	2007 (23/8/2007)	Λακωνία / Αερόπολη-Ταύγετος (Λάγα, Καρβέλι, Αράχωβα, Αρτεμής, Οίτυλο) Καλλιθέα	220.000	Υποπτη	6 νεκροί
7	2009 (21/8/2009)	ΒΑ-Αττική: Σέσι Γραμματικού, Βαρνάβα, Καπανδριτίου Μαραθώνα, Παλιά Πεντέλη, Διόνυσο, Αγ. Στέφανος, Ντράφι, Πικέρμι, Ανθούσα, Παλλήνη, Γραμματικό	205.210	Άγνωστη	
8	2012 (17/8/2018)	Χίος (Άγιος Μάρκος - Καρνές)	152.001	Άγνωστη	
9	2000 (6/7/2000)	Σάμος (Μυτιληνιοί)	145.000	Εμπρησμός (καύση χασισοφυτείας)	1 νεκρός
10	2008 (22/7/2008)	Ρόδος (Άγιος Ισίδωρος / Δήμου Ατταβύρου)	144.744	Αμέλεια (καύση ξηρών χόρτων)	

11	2007 (23/7/2007)	Κουνινά Αιγίου	143.060	Ύποπτη	3 νεκροί
12	1987 (9/8/1987)	Ρόδος (Απόλλωνας, Λάρδος, Πυλώνας, Πλατανιάς κλπ)	128.583	Άγνωστη	
13	1985 (15/8/1985)	Καβάλα	118.665	Άγνωστη	6 νεκροί
14	1985 (15/9/1985)	Ανατολική – Νότια Θάσος	117.948	Αμέλεια (καύση μελισσών)	
15	2007 (23/8/2007)	Λαδά Καλαμάτας	113.000	Ύποπτη	
16	1988 (4/8/1988)	Ν. Ηλείας	100.000	Ύποπτη	
17	1995	Πεντέλη-Πικέρμι-Παλλήνη-Ντράφι-Ανθούσα	100.000	Αμέλεια (έναρξη από χωράφι)	
18	1998 (4/8/1998)	Ν. Ηλεία	99.956	Εμπρησμός (καύση χασισοφυτείας)	
19	1977 (22/8/1977)	Βόρεια Εύβοια / Λίμνη	99.697	Εμπρησμός	
20	1989 (16/8/1989)	Ν. Καβάλας	96.176	Εμπρησμός	
21	1988 (4/7/1988)	Ν. Εύβοιας	87.940	Άγνωστη	
22	1985 (11/8/85)	Γέρακας	78.067	Κακόβουλος	2 νεκροί
23	1974 (4/9/1974)	Ρόδος / Δάσος Αρνίθας	77.966	Αμέλεια (κάψιμο χαρτιών Μοναστήρι Φιλήμονος)	
24	1998	Ν. Βουτζά-Ανθούσα	75.000	Άγνωστη	
25	1987 (9/8/1987)	Ν. Φθιώτιδας	73.500	Άγνωστη	
26	2000 (9/7/2000)	Φθιώτιδα	73.500	Άγνωστη	
27	2021 (19/5/2021)	Σχίνος - Αλεποχώρι	72.000	Αμέλεια (καύση υπολειμμάτων)	
28	1992 (24/9/1992)	Ρόδος	72.000	Αμέλεια (κάπνισμα μελισσών)	1 νεκρός
29	1994 (17/8/1994)	Ν. Λασιθίου	70.000	Άγνωστη	
Συνολικός αριθμός καμένων εκτάσεων 4.386.980 στρέμματα					
Πηγές: WWF-ΕΛΛΑΣ, ΕΘΙΑΓΕ, ΥΠΕΝ, ΑΠΣ					

Οι καταστροφικότερες δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (1980 - 2020)

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Οι φονικές δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (1916 – 2021)

α/α	Ημερομηνία	Περιοχή	Καμένες εκτάσεις (στρέμματα)	Αιτία	Απώλειες
1	2018 (23/7/2018)	Νταού-Ν.Βουτζάς-Μάτι-Κόκκινο Λιμανάκι	14.313	Αμέλεια(καύση υπολειμμάτων κλαδιών)	103 νεκροί και 58 τραυματίες. Είναι η 2η φονικότερη παγκοσμίως πυρκαγιά του 21ου αιώνα.
2	2007 (24/8/2007)	Σούλου Μεγαλόπολης Αρκαδίας / Παλιοχωρίου Ηλείας / Σέκουλα Ανδρίτσαινας Ηλείας	448.410	Υποπτη (1η) / Αμέλεια (2η) – Μαγειρικό Σκεύος	7 νεκροί στην Αρκαδία και 42 νεκροί στην Ηλεία (οι 3 ήταν εποχικοί Πυροσβέστες)
3	1993 (30/7/1993)	Άγιος Κήρυκος / Ικαρία	>20.000	Αμέλεια	13 νεκροί
4	2000 (24/8/2000)	Χαραυγή Πωγωνίου / Ν. Ιωαννίνων	19.760	Εμπρησμός (εισαγόμενη από Αλβανία)	11 νεκροί
5	1994 (14/9/1994)	Δράμα / Τερψιθέα - Καβάλα	Άγνωστη έκταση	Άγνωστη	10 νεκροί (3 στελέχη των ΕΔ και 7 της Δασικής Υπηρεσίας)
6	2007 (25/8/2007)	Εύβοια (ξεκίνησε από το ΔΔ Γάγια του Δήμου Κονιστρών, Αλιβέρι, Μίστρο, Θεολόγος, Στύρα)	247.204	Υποπτη	6 νεκροί (οι 2 ήταν εποχικοί πυροσβέστες)
7	2007 (23/8/2007)	Λακωνία / Αερόπολη-Ταύγετος (Λάγα, Καρβέλι, Αράχωβα, Αρτεμής, Οίτυλο) Καλλιθέα	220.000	Υποπτη	6 νεκροί (ο 1 ήταν εποχικός πυροσβέστης)
8	1985 (15/8/1985)	Καβάλα	118.665	Άγνωστη	6 νεκροί
9	1916 (30/6/1916)	Τατόι	29.986	Υποπτη	5 νεκροί
10	1998 (22/7/1998)	Θέσεις Αγ. Ιωάννης Καρέα, Προφήτη Ηλία, Αγία Μαύρα, Ρέμμα Βαμβακιάς, Στεφάνια Δήμων Ηλιούπολης, Βύρωνα, Αργυρούπολης και Κορωπίου	2.910	Άγνωστη	4 νεκροί (3 στελέχη ΠΣ και 1 εθελοντής πυροσβέστης)
11	2007 (11/7/2007)	Ρέθυμνο (Δοξαρό Μυλοποτάμου - Δήμου Κουλούκωνα)	185	Άγνωστη	3 νεκροί και 1 εγκαυματίας.
12	2007 (23/7/2007)	Κουνινά Αιγίου	143.060	Υποπτη	3 νεκροί
13	1981	Κοκκιναράς Κηφισιάς (Βόρεια Πεντέλη)- έναρξη Κτήμα Συγγρού	6.000	Κακόβουλος Εμπρησμός	2 νεκροί / 30 τραυματίες
14	1982	Διόνυσος-Πεντέλη-Εκάλη- Γέρακας-Πικέρμι-Μαραθώνα	25.000	Άγνωστη	2 νεκροί
15	2000	Ν. Μαγνησίας (Νότιο Πήλιο-	-	Άγνωστη	2 νεκροί

	(13/7/2000)	Ξινόβρυση)			
16	1999 (28/7/1999)	Χίος (Ακρωτήριο Μελανιός)	>1.000	Εμπρησμός	2 νεκροί (εποχικοί πυροσβέστες) και 1 σοβαρά εγκαυματίας αξιωματικός ΠΣ
17	1985 (11/8/85)	Γέρακας	78.067	Κακόβουλος	2 νεκροί
18	1992 (24/9/1992)	Ρόδος	72.000	Αμέλεια (κάπνισμα μελισσών)	1 νεκρός
19	2000 (14/6/2000)	Ταΰγετος	751	Άγνωστη	1 νεκρός (αξιωματικός ΠΣ)
20	2000 (9/7/2000)	Ν. Κορινθία (Ανω Πιτσά Ξυλόκαστρου)	228.363	Εμπρησμός (επέκταση αμπελώνων)	1 νεκρός
21	2000 (6/7/2000)	Σάμος (Μυτιληνιοί)	145.000	Εμπρησμός (καύση χασισοφυτείας)	1 νεκρός
22	2011 (22/8/2011)	Δήμος Ανατολικής Μάνης / Βαθύ – ΤΚ Νεοχωρίου	1.631	Αμέλεια (σπινθήρες από ηλεκτρικό τροχό)	1 νεκρός (αξιωματικός ΠΣ)
23	2016 (25/8/2016)	Χίος / Σιδηρούντα	6.216	Αμέλεια	1 νεκρός και 3 εγκαυματίες

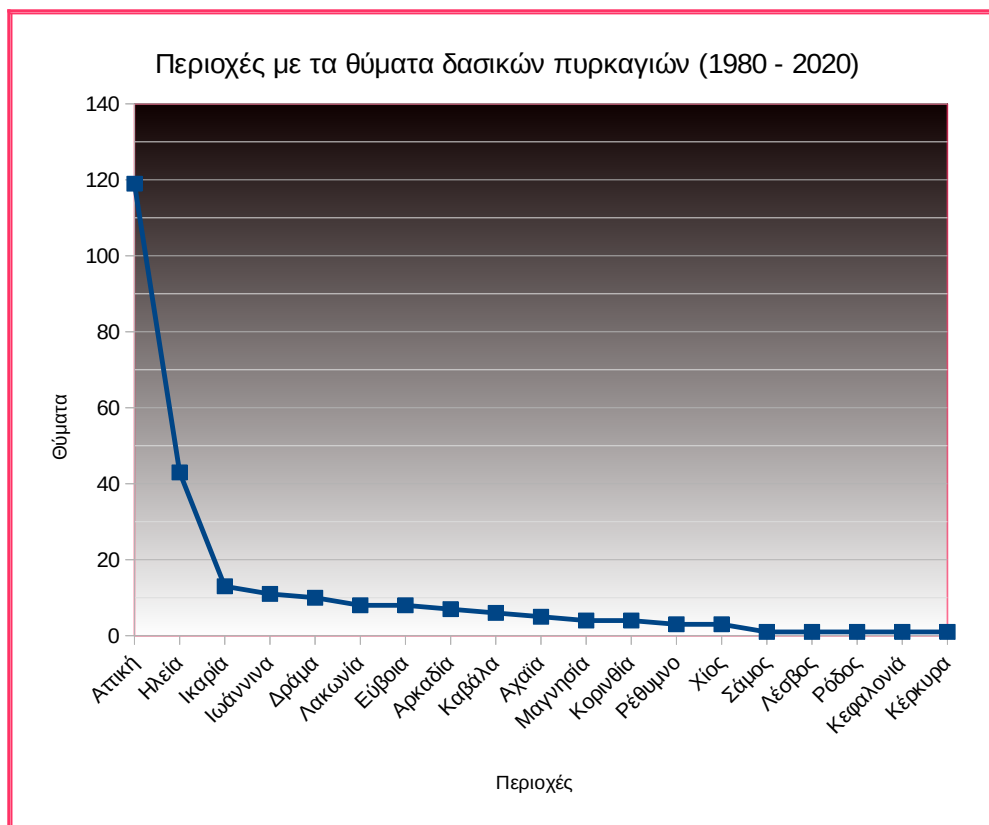
Συνολικός αριθμός νεκρών (ιδιωτών / στελεχών ΠΣ / εθελοντών) και εγκαυματιών

235 νεκροί και 93 εγκαυματίες

ΝΕΚΡΟΙ ΠΙΛΟΤΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΕΡΟΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ

1	1977 (26/5/1977)	Ίσθμια Κορινθίας		Πτώση Α/Φ CL-215 κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης στην περιοχή Ισθμίων Κορίνθου	3 νεκροί (υπάμενοι της ΠΑ)
2	1984 (9/3/1984)	Ελευσίνα		Πτώση Α/Φ CL-215 κατά τη διάρκεια διατεταγμένης υπηρεσίας αεροπυρόσβεσης	2 νεκροί (υπάμενοι της ΠΑ)
3	1992 (16/9/1992)	Θαλάσσια περιοχή Δήμου Ζαχάρως		Πτώση Α/Φ τύπου PZL κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης στη θαλάσσια περιοχή Ζαχάρως	1 νεκρός (υπάμενος της ΠΑ)
4	1993 (22/8/1993)	Άνω Ροδίνη Αιγίου		Πτώση Α/Φ CL-215 κατά τη διάρκεια	2 νεκροί (υπάμενοι της ΠΑ)

				διατεταγμένες υπηρεσίες	
5	2000 (15/7/2000)	Ν. Μαγνησίας / Αργαλαστή Πηλίου θέση Λαύκος		Πτώση Α/Φ CL- 215 κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης στην περιοχή Αργαλαστή Πηλίου	2 νεκροί (ιπτάμενοι της ΠΑ)
6	2000 (7/8/2000)	Κέρκυρα (Παλαιοκαστρίτσα)		Πτώση Α/Φ τύπου PZL κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης στην περιοχή Αργαλαστή Πηλίου	1 νεκρός (ιπτάμενος ΠΑ)
7	2007 (22/7/2007)	Επαρχιακή οδό Στύρων - Παλαιοποτάμου στη Νότια Εύβοια		Πτώση Α/Φ CL- 415 κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης στην περιοχή Στύρων.	2 νεκροί (ιπτάμενοι της ΠΑ)
8	2003 (25/8/2003)	Λέσβος / Βασιλικά, Αχλαδερή Πολυχνίτου		Πτώση Α/Φ τύπου PZL κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης	1 νεκρός (αξιωματικός ΠΑ)
9	2009 (27/8/2009)	Κεφαλλονιά		Πτώση Α/Φ τύπου PZL κατά τη διάρκεια αεροπυρόσβεσης	1 νεκρός (αξιωματικός ΠΑ)
Συνολικός αριθμός νεκρών στελεχών των Ε.Δ σε διατεταγμένη υπηρεσία αεροπυρόσβεσης 15 νεκροί (στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων)					
Σύνολο ανθρώπινων απωλειών 250 νεκροί και 107 εγκαυματίες					
Πηγές: WWF-ΕΛΛΑΣ, ΕΘΙΑΓΕ, ΥΠΕΝ, ΑΠΣ, Π.Α / ΓΕΑ					

Οι φονικότερες δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (1980 - 2020)

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Ο αριθμός των αγροτοδασικών πυρκαγιών και των καμένων εκτάσεων στην Αττική,
(2000 – 2021)

Έτος	Αριθμός πυρκαγιών	Καμένες εκτάσεις (σε στρέμματα)		
		Δασικές	Αγροτικές	Σύνολο
1998	311	-	-	101.635,0
1999	363	-	-	4.749,0
2000	328	25.311,5	2.728,0	28.039,5
2001	268	2.711,2	2.281,9	4.993,1
2002	238	1.732,1	770,0	2.502,1
2003	352	2.409,8	1.598,3	4.008,1
2004	286	5.574,7	2.521,3	8.096,0
2005	222	7.807,6	3.381,9	11.189,5
2006	234	1.691,6	1.068,2	2.759,8
2007	322	26.238,1	11.876,6	38.114,7
2008	333	6.033,7	3.574,5	9.608,2
2009	255	100.970,0	99.838,1	200.808,1
2010	361	11.130,1	14.695,5	25.825,6
2011	238	3.491,0	1.301,7	4.792,7
2012	267	23.895,1	15.958,0	39.853,1
2013	212	9.939,0	5.387,2	15.326,2
2014	176	3.676,3	5.498,6	9.174,9
2015	181	7.722,9	1.931,7	9.654,6
2016	233	9.963,4	1.391,7	11.355,1
2017	197	43.173,9	3.321,3	46.495,2
2018	142	55.604,5	9.967,6	65.572,1
2019	151	2.878,8	1.094,0	3.972,8
2020	159	6.705,4	13.920,7	20.626,1
Σύνολο	5.829	-	-	669.151,5
Μ. Ο. / ανά έτος	253,4	-	-	29.093,5

Πηγές: WWF-ΕΛΛΑΣ, ΕΘΙΑΓΕ, ΥΠΕΝ, ΑΠΣ

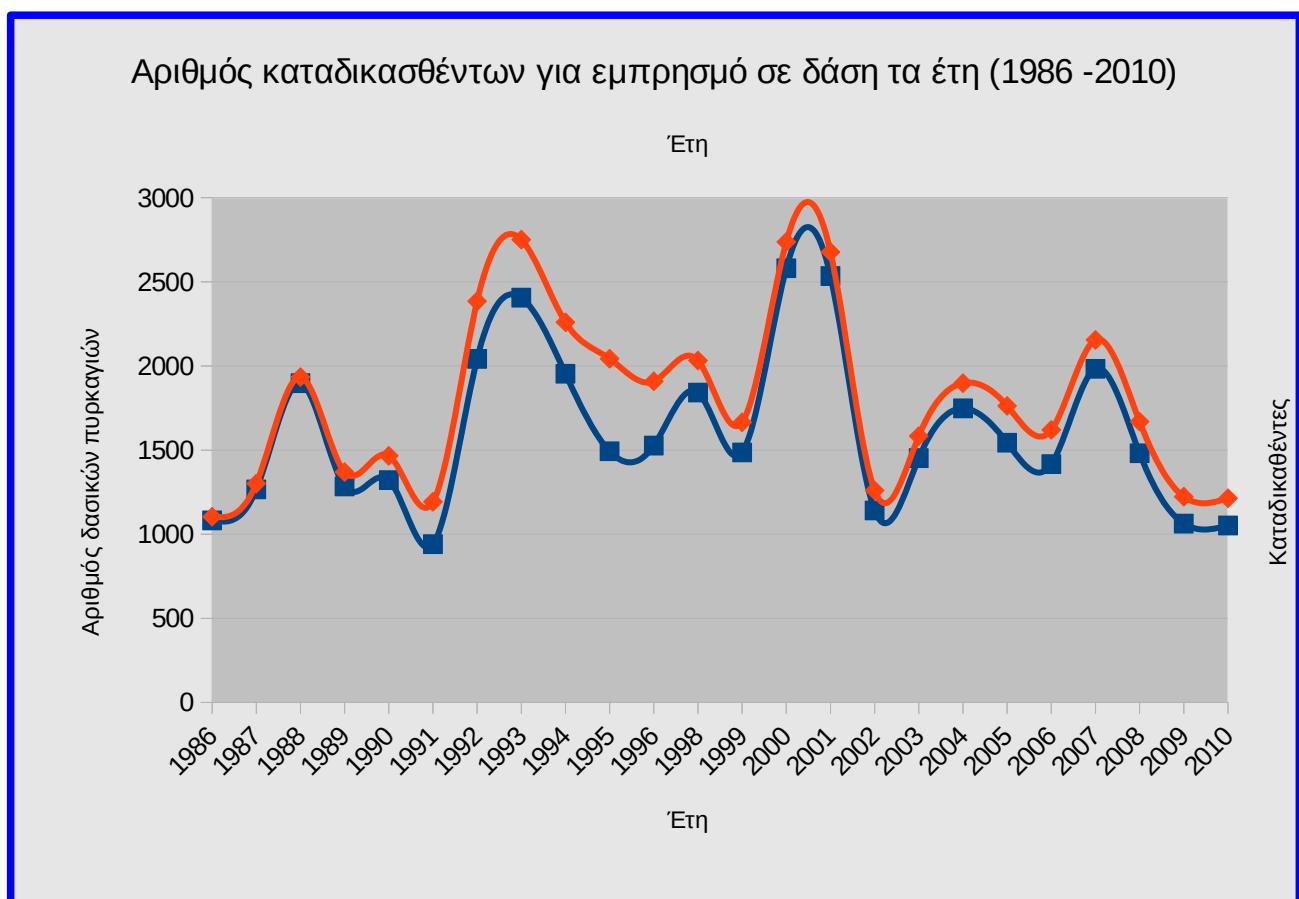
ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Αριθμός καταδικασθέντων για εμπρησμό σε δάση (από αμέλεια και πρόθεση)
(1986-2015)

Έτος	Αριθμός καταδικασθέντων για εμπρησμό σε δάση (από πρόθεση και από αμέλεια) κατά φύλο	Αριθμός δασικών πυρκαγιών
1986	22	1082
1987	35	1266
1988	36	1898
1989	85	1284
1990	144	1322
1991	251	941
1992	343	2042
1993	345	2406
1994	306	1954
1995	550	1493
1996	382	1527
1997	Δεν υπάρχουν στοιχεία στην ΕΛΣΤΑΤ	
1998	190	1842
1999	179	1486
2000	156	2581
2001	143	2535
2002	119	1141
2003	131	1452
2004	150	1748
2005	219	1544
2006	203	1417
2007	172	1983
2008	188	1481
2009	160	1063
2010	162	1052
2011	Δεν υπάρχουν στοιχεία στην ΕΛΣΤΑΤ	
2012		

2013		
2014		
2015		
Σύνολο	4.671	38.578
Μ.Ο.	194,6	1.607,4

Πηγή: Στατιστική της Ποινικής Δικαιοσύνης / ΕΛΣΤΑΤ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Αριθμός καταδίκων / υποδίκων για εμπρησμό σε δάση (από αμέλεια και πρόθεση) κρατηθέντων σε διάφορα είδη φυλακών (1986-2015)

Έτος	Κατάδικοι / υπόδικοι για εμπρησμό σε δάση κρατηθέντες σε κάθε είδους φυλακών	
	Άνδρες	Γυναίκες
1998	3	0
1999	4	0
2000	4	0
2001	3	0
2002	Δεν υπάρχουν στοιχεία στην ΕΛΣΤΑΤ	
2003		
2004		
2005	5	1
2006	3	0
2007	1	0
2008	2	0
2009	2	0
2010	3	0
2011	3	1
2012	4	0
2013	4	0
2014	9	2
2015	3	0
Σύνολο	53	4
Μ.Ο.	3,5	0,3

Πηγή: Στατιστική της Ποινικής Δικαιοσύνης / ΕΛΣΤΑΤ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι περιοχές (Περιφέρεια / Περιφερειακές Ενότητες / Δημοτικές Ενότητες) με τις καμένες εκτάσεις από τις (156) μεγαλύτερες σε έκταση δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα
(1980 – 2020)

α/α	Περιοχές (Περιφέρεια / Περιφερειακή Ενότητα /Δημοτική Ενότητα)	Καμένες εκτάσεις (στρέμματα)	Αριθμός καταστροφικών πυρκαγιών
1	Αττικής	1.183.493	28
2	Ηλείας	1.169.316	7
3	Εύβοιας	757.106	11
4	Αρκαδίας	545.710	3
5	Ρόδου	499.283	7
6	Λακωνία	390.286	7
7	Χίου	306.154	6
8	Κορινθίας	283.035	3
9	Καβάλας	265.541	3
10	Θάσου	241.730	6
11	Αχαΐα	197.830	4
12	Μεσσηνίας	197.348	3
13	Έβρου	181.008	3
14	Σάμου	180.000	3
15	Φθιώτιδας	172.830	3
16	Χαλκιδικής	149.318	6
17	Λάρισας	148.180	5
18	Λασιθίου	127.340	4
19	Βοιωτίας	109.375	6
20	Κοζάνης	90.050	2
21	Κεφαλλονιάς	73.000	3
22	Ρεθύμνου	64.980	3
23	Μαγνησίας	64.489	3
24	Κυθήρων	60950	3
25	Ηρακλείου	43.361	2
26	Τρικάλων	38.125	1
27	Ιωαννίνων	30.259	2
28	Κιλκίς	30.080	1
29	Λέσβου	25.950	1
30	Κυκλάδων	23.440	2
31	Αιτωλοακαρνανίας	21.000	1
32	Ικαρίας	>20.000	1
33	Φλώρινας	17.500	1
34	Φωκίδας	17.500	1
35	Αργολίδας	16.050	1
36	Ζακύνθου	15.920	1

37	Ροδόπης	15.870	1
38	Δράμας	14.000	1
39	Χανίων	14.000	1
40	Θεσπρωτίας	11.250	1
41	Ημαθίας	<10.000	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι περιοχές (Περιφέρεια / Περιφερειακές Ενότητες / Δημοτικές Ενότητες) με τα ανθρώπινα θύματα (νεκρούς) από τις (156)
(1980 – 2020)

α/α	Περιοχές (Περιφέρεια / Περιφερειακή Ενότητα /Δημοτική Ενότητα)	Αριθμός ανθρώπινων ζωών (θύματα / νεκροί)	Αριθμός πυρκαγιών που προκάλεσαν την απώλεια των ανθρώπινων ζωών
1	Αττικής	119	7
2	Ηλείας	43	2
3	Ικαρίας	13	1
4	Ιωαννίνων	11	1
5	Δράμας	10	1
6	Λακωνίας	8	3
7	Εύβοιας	8	2
8	Αρκαδίας	7	1
9	Καβάλας	6	1
10	Αχαΐας	5	2
11	Μαγνησίας	4	2
12	Κορινθίας	4	2
13	Ρεθύμνου	3	1
14	Χίου	3	2
15	Σάμου	1	1
16	Λέσβου	1	1
17	Ρόδου	1	1
18	Κεφαλλονιάς	1	1
19	Κέρκυρας	1	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 13Α

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι Περιφέρειες σύμφωνα με το αριθμό των δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα τα έτη
(2000 – 2020)

α/α	Περιφέρεια	Αριθμός δασικών πυρκαγιών	Ποσοστό (%)
1	Δυτικής Ελλάδας	31.922	15,0%
2	Κεντρικής Μακεδονίας	30.780	14,4%
3	Πελοποννήσου	28.375	13,3%
4	Θεσσαλίας	25.656	12,1%
5	Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	19.055	8,9%
6	Κρήτης	15.754	7,4%
7	Στερεάς Ελλάδας	15.252	7,1%
8	Ηπείρου	11.708	7,1%
9	Ιονίων Νήσων	10.921	5,1%
10	Δυτικής Μακεδονίας	8.647	4,1%
11	Βορείου Αιγαίου	5.307	2,5%
12	Αττικής	5.109	2,4%
13	Νοτίου Αιγαίου	4.463	2,1%
Σύνολο		212.949	100%

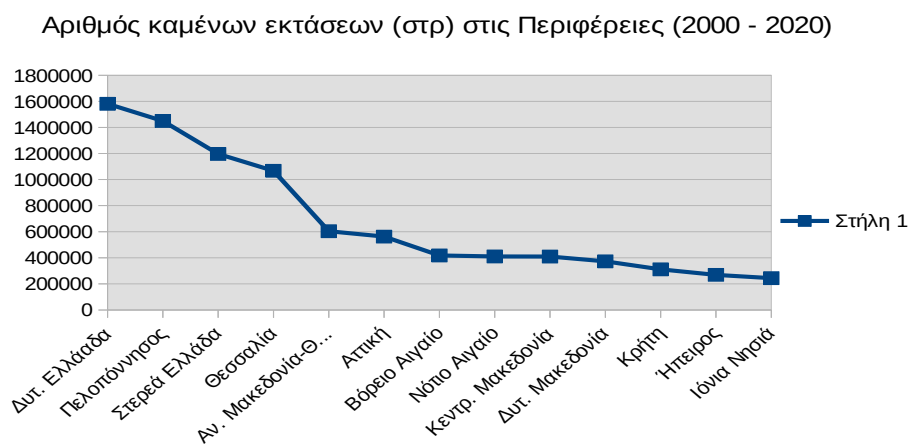
Πηγή: Δραστηριότητες ΠΣ (2000 - 2020)

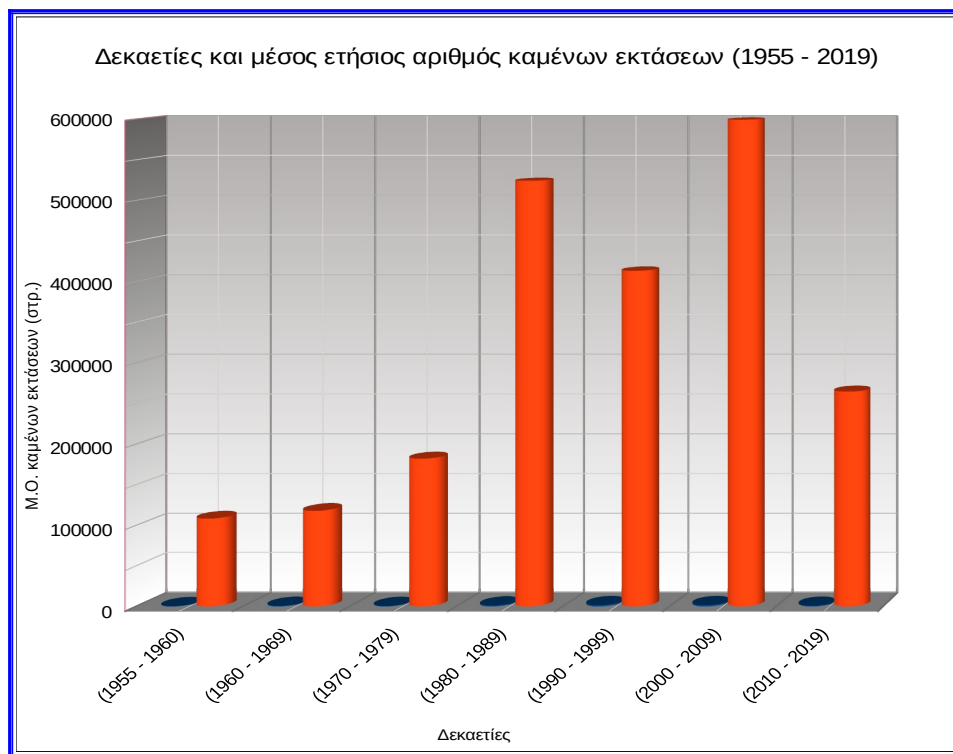
ΠΙΝΑΚΑΣ 13Β

Πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι Περιφέρειες σύμφωνα με το αριθμό των καμένων εκτάσεων στην Ελλάδα τα έτη
(2000 – 2020)

α/α	Περιφέρεια	Αριθμός δασικών πυρκαγιών	Ποσοστό (%)
1	Δυτικής Ελλάδας	1.580.634,9	20,2%
2	Πελοποννήσου	1.449.544,0	18,5%
3	Στερεάς Ελλάδας	1.196.390,7	15,3%
4	Θεσσαλίας	1.067.354,4	13,6%
5	Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	604.017,2	7,7%
6	Αττικής	562.591,0	7,2%
7	Βορείου Αιγαίου	418.053,2	5,3%
8	Νοτίου Αιγαίου	410.075,9	5,2%
9	Κεντρικής Μακεδονίας και Θράκης	409.400,0	5,2%
10	Δυτικής Μακεδονίας	372.729,8	4,7%
11	Κρήτης	311.733,1	4,0%

12	Ηπείρου	269.464,3	3,4%
13	Ιονίων Νήσων	244.122,8	3,1%
Σύνολο		7.819.111,3	100%
Πηγή: Δραστηριότητες ΠΣ (2000 - 2020)			

3. Συμπεράσματα

Από την μελέτη, ανάλυση και αξιολόγηση των προεκτεθέντων στοιχείων βασικά για το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών από το 1980 έως και το 2020, και συμπληρωματικά και για προηγούμενα έτη, με έναρξη το 1950, εξάγονται τα εξής συμπεράσματα:

- Κατά τη δεκαετία του **1950** παρατηρείται ο μικρότερος έως και τη δεκαετία του 2010 ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών και καμένων εκτάσεων
- Η χειρότερη δεκαετία από το 1950 έως και τη δεκαετία του 2010 σε αριθμό δασικών πυρκαγιών / ανά έτος είναι η δεκαετία (1990 – 1999), με (1.728,6) περιστατικά, ενώ η χειρότερη σε καμένες εκτάσεις δεκαετία είναι η δεκαετία (2000 – 2009), με (599.351,4) στρέμματα
- Από τη **μεταπολίτευση** (1975) και μετά τριπλασιάστηκαν οι καμένες εκτάσεις. Ειδικότερα υπάρχει αύξηση τόσο του αριθμού των πυρκαγιών δασών και υπαίθρου όσο και των καμένων εκτάσεων από τη δεκαετία του 1980 και εφεξής. Σ' αυτό συνετέλεσαν σημαντικά παράγοντες, όπως η εγκατάλειψη της υπαίθρου, η αστικοποίηση και η εξ αυτής αλλαγή χρήσης γης (κυρίως οικοπεδοποίηση δασικών εκτάσεων) σε περιοχές ζώνης μίξης πόλεων και δασικών εκτάσεων, δεδομένης της έλλειψης κτηματολογίου, δασολογίου, δασικών χαρτών κλπ
- Ο συνολικός αριθμός των καμένων εκτάσεων από τη **μεταπολίτευση (1975 - 2020) ανέρχονται (19.323.462) στρέμματα** και οι εκτάσεις αυτές κάηκαν από τον συνολικό αριθμό των **(60.176) δασικών πυρκαγιών**.
- Κατά το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών (1980-2020) έχει καταστραφεί από τις συνολικά προκληθείσες **(56.326) δασικές πυρκαγιές** συνολική έκταση **(18.190.592) στρεμμάτων**, που αντιστοιχεί στο 13,8% της συνολικής έκτασης της Ελλάδας. Κάηκε δηλαδή έκταση ίση συνολικά με την συνολική έκταση της Πελοποννήσου και της Αττικής

- Ο μέσος ετήσιος αριθμός των δασικών πυρκαγιών στην Ελλάδα κατά το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών είναι **(1.373,8)**, ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων αγροτοδασικών εκτάσεων είναι **(443.672,9)** στρέμματα
- Σε πληθυσμό **ανά 100.000 κατοίκων** σε ολόκληρη της Επικράτεια αντιστοιχούν **12,7 δασικές πυρκαγιές**
- Οι μεγαλύτερες (>10.000 στρ) σε καμένες εκτάσεις πυρκαγιές στην Ελλάδα είναι σε ποσοστό πολύ λιγότερες από 1 πυρκαγιές (0,3%) στις 100 πυρκαγιές. Πιο συγκεκριμένα είναι σχεδόν η **1 στις 300 δασικές πυρκαγιές και ευθύνονται για το 32,2%** του συνολικού αριθμού των καμένων εκτάσεων στην Ελλάδα
- Στην **Αττική** προκαλείται η 1 σχεδόν στις 6 από τις μεγαλύτερες πυρκαγιές της επικράτειας και σ' αυτήν καταστρέφεται το 6,3% του συνολικού αριθμού των καμένων εκτάσεων στην επικράτεια
- Οι πιο καταστροφικές σε καμένες εκτάσεις (>70.000 στρ) δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα είναι μόλις (36), δηλαδή ποσοστό (0,06%) του συνολικού αριθμού των καμένων εκτάσεων και ευθύνονται για το 28,3% του συνολικού αριθμού των καμένων εκτάσεων
- Από τον συνολικό αριθμό των (56.326) δασικών πυρκαγιών που προκλήθηκαν και το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών έχασαν τη ζωή τους **(250) άνθρωποι** και υπέστησαν σοβαρό τραυματισμό (εγκαύματα) άλλοι **(102)** άνθρωποι. Δηλαδή κατά το υπό έρευνα χρονικό διάστημα στην Ελλάδα κάθε χρόνο κατά μέσο όρο χάνουν τη ζωή τους από δασικές πυρκαγιές (6) άνθρωποι (1 θύμα / νεκρός κάθε μήνα κατά την αντιτυρική περίοδο) και τραυματίζονται σοβαρά άλλοι (3) περίπου (1 εγκαυματίας κάθε 2 μήνες κατά την αντιτυρική περίοδο)
- Τα **8 στα 10 θύματα** (νεκροί) από δασική πυρκαγιά έχασαν τη ζωή τους κατά το διάστημα από το έτος 1998 μέχρι σήμερα (2021), όπου η καταστολή των δασικών πυρκαγιών είναι ευθύνη του **Πυροσβεστικού Σώματος**
- Η συντριπτική πλειοψηφία των θυμάτων (νεκρών) από δασικές πυρκαγιές έχασαν τη ζωή τους σε **ανοιχτό (εξωτερικό) χώρο**

- Το 1 στα 2 θύματα (νεκροί), δηλαδή τα μισά θύματα από δασικές πυρκαγιές στην Επικράτεια απώλεσαν τη ζωή τους από πυρκαγιά που προκλήθηκε στην Αττική
- Από τις 10 μεγαλύτερες σε καμένες εκτάσεις δασικές πυρκαγιές, πλέον των 4 πυρκαγιών προκαλούνται τον μήνα **Ιούλιο**, άλλες περίπου 4 προκαλούνται τον **Αύγουστο**, η 1 τον **Σεπτέμβριο** και άλλη 1 τους λοιπούς μήνες
- Από τις 10 φονικότερες δασικές πυρκαγιές, οι 5 προκλήθηκαν τον **Αύγουστο**, οι 3 τον **Ιούλιο** και από 1 τον **Σεπτέμβριο** και **Ιούνιο**
- Από τις 100 δασικές πυρκαγιές που προκαλούνται στην Ελλάδα στις (26) πυρκαγιές δεν διακριβώνονται τα αίτια πρόκλησής τους, πλέον των (64) πυρκαγιών οφείλονται σε ανθρωπογενή αίτια (εμπρησμό από αμέλεια και εμπρησμό από πρόθεση) και σχεδόν οι 10 οφείλονται σε τυχαία ή φυσικά αίτια
- Στις 10 μεγαλύτερες σε καμένη έκταση δασικές πυρκαγιές για τις 4 και πλέον πυρκαγιές **δεν εξακριβώνονται τα αίτια**, ενώ περισσότερες από τις 6 πυρκαγιών οφείλονται σε **ανθρωπογενή αίτια**
- Στους 100 δράστες για την πρόκληση ισάριθμων εγκλημάτων εμπρησμού σε δάση (είτε από πρόθεση είτε από αμέλεια) **καταδικάζονται** μόνον οι **(12)** κατηγορούμενοι αυτών
- Στις κάθε είδους φυλακές κάθε χρόνο παραμένουν για το αδίκημα του εμπρησμού σε δάση ως **κατάδικοι ή υπόδικοι (4)** και σχεδόν όλοι τους είναι **άνδρες**
- Ο **διωκτικός μηχανισμός του ΠΣ** (Δ.Α.Ε.Ε. και Ανακριτικά Γραφεία) είναι ιδιαίτερα αναποτελεσματικός και ανεπαρκής επιχειρησιακά για την πάταξη του εγκλήματος του εμπρησμού σε δάση (από πρόθεση και από αμέλεια). Ειδικά για το έτος 2021 (Α΄ εξάμηνο) συλλαμβάνεται στα όρια του αυτοφώρου 1 δράστης για κάθε 250 δασικές πυρκαγιές (αδικήματα)
- **Η φονικότερη δασική πυρκαγιά** στην Ελληνική Ιστορία αλλά και η 2η παγκοσμίως στον 21ο αιώνα προκλήθηκε στην Βορειοανατολική Αττική (Νταού Πεντέλης - Ν. Βουτζάς –

Μάτι - Κόκκινο Λιμανάκι) στις 23 Ιουλίου 2018 από εγκληματική αμελή συμπεριφορά (καύση υπολειμμάτων κλαδιών) σε ημέρα που ο κίνδυνος πυρκαγιάς ήταν πολύ υψηλός (Κατηγορία 4) με αποτέλεσμα (102) νεκρούς και (58) σοβαρά εγκαυματίες

- Οι περισσότερες απώλειες ανθρώπινων ζώων από δασικές πυρκαγιάς παρατηρούνται στην **Αττική και πιο συγκεκριμένα στην Βορειοανατολική Αττική**
- Επίσης η **Βορειοανατολική Αττική** είναι η **πιο πυρόπληκτη Περιφερειακή Ενότητα** της Περιφέρειας Αττικής
- Η **πιο πυρόπληκτη Περιφέρεια** της Ελλάδας τόσο σε αριθμό δασικών πυρκαγιών όσο και σε καμένες εκτάσεις κατά τα τελευταία 21 έτη είναι η **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** και εντός αυτής η **πιο πυρόπληκτη Περιφερειακή Ενότητα** είναι η **Π.Ε. Ηλείας**
- Ενώ πανελλαδικά σε πληθυσμό ανά 100.000 κατοίκων αντιστοιχούν **12,7 δασικές πυρκαγιές**, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά 100.000 κατοίκους αντιστοιχούν **223,5 δασικές πυρκαγιές**, ενώ στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας ανά 100.000 κατοίκους αντιστοιχούν **369,9 δασικές πυρκαγιές**
- Στην **Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου** προκλήθηκαν κατά τα τελευταία 21 έτη οι λιγότερες δασικές πυρκαγιές, ενώ στην Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων οι λιγότερες καμένες εκτάσεις
- Η **Πελοπόννησος** είναι η Περιφέρεια της Ελλάδας με τις περισσότερες καμένες εκτάσεις από τις πιο καταστροφικές δασικές πυρκαγιές
- Οι περισσότερες καταστροφικές δασικές πυρκαγιές προκλήθηκαν στην **Περιφερειακή Ενότητα Ευβοίας**
- Οι μεγαλύτερες ετήσιες καταστροφές καταγράφηκαν το έτος **2007 (όχι μόνον πανελλαδική αλλά και πανευρωπαϊκή πρωτιά)** και ακολουθούν τα έτη 2000 και 1988 κλπ
- Οι περισσότερες καμένες εκτάσεις (περίπου 1.000.000 στρέμματα και άνω) παρατηρούνται σε έτη με έντονη ξηρασία ή και πολιτική δραστηριότητα, όπως διενέργεια βουλευτικών εκλογών (18/10/1981, 2/6/1985, 1988, 9/4/2000, 16/9/2007)

- Κατά το διάστημα των τεσσάρων δεκαετιών που αφορά την παρούσα έρευνα και πιο συγκεκριμένα:
 Την 1η δεκαετία: περίοδος ετών (1980 – 1989),
 Την 2η δεκαετία: περίοδος ετών (1990 – 1999),
 Την 3η δεκαετία: περίοδος ετών (2000 – 2009) και
 Την 4η δεκαετία: περίοδος ετών (2010 – 2019),
 διαπιστώθηκαν τα εξής:
 - i) Ο μικρότερος μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών (945,8) παρατηρήθηκε κατά την 4η δεκαετία
 - ii) Ο μεγαλύτερος μέσος ετήσιος αριθμός δασικών πυρκαγιών (1.728,6) παρατηρήθηκε κατά την 2η δεκαετία,
 - iii) Ο μικρότερος μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων (264.520,5 στρ.) παρατηρείται κατά την 4η δεκαετία,
 - iv) Ο μεγαλύτερος μέσος ετήσιος αριθμός των καμένων εκτάσεων (599,351,4 στρ.) παρατηρείται κατά την 3η δεκαετία,
 - v) Η μεγαλύτερη δριμύτητα δασικών πυρκαγιών παρατηρείται κατά την 1η δεκαετία με (414,8) καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό (πυρκαγιά) και
 - vi) Η μικρότερη δριμύτητα δασικών πυρκαγιών παρατηρείται κατά την 2η δεκαετία με (239,1) καμένα στρέμματα / ανά περιστατικό (πυρκαγιά)
- Οι περισσότερες καταστροφικές αλλά και οι περισσότερες φονικές δασικές πυρκαγιές παρατηρούνται κατά το διάστημα που είχε την ευθύνη καταστολής των δασικών πυρκαγιών και συνεπώς της διαχείρισής τους το **Πυροσβεστικό Σώμα**
- Στα 10 πιο καταστροφικά έτη κατά το υπό έρευνα διάστημα των 41 ετών, τα 7 έτη έχει την ευθύνη της καταστολής των δασικών πυρκαγιών το ΠΣ και τα 3 η Δασική Υπηρεσία
- Η τρέχουσα αντιπυρική περίοδος εκτιμάται από τα υπάρχοντα μετεωρολογικά στοιχεία (www.meteo.gr), όπως αυξημένα σε σχέση με τη μέση κλιματική τιμή επίπεδα θερμοκρασιών, σχετικής υγρασίας, περιορισμένες βροχοπτώσεις σε συνδυασμό με τον αυξημένο αριθμό πυρκαγιών, ότι εξελίσσεται ως ιδιαίτερα καταστροφική και με αυξημένο αριθμό πυρκαγιών, αν ληφθεί υπόψη ότι κατά το Α' εξάμηνο 2021, σύμφωνα με το E.F.F.I.S της ΕΕ, το ποσοστό αύξησης των καμένων εκτάσεων στην Ελλάδα σε σχέση με τον μέσο

ετήσιο αριθμό καμένων εκτάσεων των ετών (2008 – 2020) ανέρχεται σε 324% και των δασικών πυρκαγιών 220%

- Το **κόστος της δασοπροστασίας** (πρόληψη και καταστολή δασικών πυρκαγιών κατά το 2021 υπολογίζεται ότι θα υπερβεί κατά πολύ τα (500.000) ευρώ.

Κατόπιν τούτων συνάγεται ότι **το ισχύον μοντέλο της δασοπροστασίας, όπου η πρόληψη και η αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων είναι ευθύνη της Δασικής Υπηρεσίας και η καταστολή των πυρκαγιών δασών και υπαίθρου είναι ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος και η δασοπροστασία στηρίζεται πρωτίστως στην καταστολή των πυρκαγιών και δευτερευόντως στην πρόληψη, δοκιμάστηκε στην πράξη επί 23 έτη (1980-2021) και αποδείχθηκε ότι εμφανίζει διαχειριστική ανεπάρκεια. Είναι δηλαδή και αναποτελεσματικό.** Ο ίδιος ωστόσο μηχανισμός δασοπροστασίας πέραν από αναποτελεσματικός είναι και ιδιαίτερα δαπανηρός. Ως εκ τούτου δεν επιτεύχθηκαν οι δικαιολογητικοί λόγοι (σκοποί) για τους οποίους η Πολιτεία το έτος 1998 δικαιολόγησε το παράτολμο και χωρίς εμπεριστατωμένη ειδική μελέτη σκοπιμότητας εγχείρημα της ανάθεσης της καταστολής των δασικών πυρκαγιών στο ΠΣ. Ειδικότερα με το ισχύον από το έτος 1998 σύστημα δασοπυρόσβεσης δεν δημιουργήθηκε ένα περισσότερο αποτελεσματικό σύστημα πυροπροστασίας του δασικού μας πλούτου, ούτε αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικότερα οι δασικές πυρκαγιές και ως εκ τούτου δεν μειώθηκε το μέγεθος των καταστροφών του δασικού μας πλούτου και δεν αναβαθμίστηκε η ποιότητα του φυσικού μας περιβάλλοντος και εν τέλει ούτε μειώθηκε η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, στόχοι που προβλήθηκαν στην Εισηγητική Έκθεση του Ν. 2612/1998, προκειμένου να πεισθούν τα πολιτικά κόμματα στη Βουλή κρίσιμο διάστημα της ψήφισής του.

Επιβάλλεται λοιπόν η διαχείριση των πυρκαγιών δασών και υπαίθρου, τόσο σε επίπεδο πρόληψης όσο και καταστολής αν όχι και αποκατάστασης, να γίνεται από ενιαίο φορέα, προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματικότητα στη διαχείριση της δασοπροστασίας. Οι φάσεις αυτές είναι απολύτως και άρρηκτα μεταξύ τους συνδεδεμένες και αλληλοεξαρτώμενες. Δεν είναι δυνατόν να αποκόπτονται και ν' ανατίθεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών σε διαφορετικούς φορείς με καμία αλληλεξάρτηση μεταξύ τους και μάλιστα στην πράξη σε επιχειρησιακό επίπεδο χωρίς επιβεβλημένη (αναγκαία) συνεργασία.

Για τον λόγο αυτό η Πολιτεία, ενόψει και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δασικά οικοσυστήματα, όπως λχ η αύξηση της έντασης των πυρκαγιών στο άμεσο μέλλον,

απαιτείται να προβεί σε αναθεώρηση της δομής του μοντέλου δασοπροστασίας και την αντικατάσταση του ισχύοντος σήμερα μοντέλου / συστήματος από άλλον ενιαίο φορέα, που θα έχει την ευθύνη τουλάχιστον της πρόληψης και της καταστολής των δασικών πυρκαγιών, αν όχι και της αποκατάστασης των καμένων εκτάσεων και θα είναι συγκροτημένος με κυρίαρχο δόγμα την πρόληψη σε πρώτη προτεραιότητα και ακολούθως την καταστολή.